သဓုဝမွအ်းဂုမ်း

ကၠုံ,လ္ဂုတ်,လံၚးရှ္ဇခ်လ္တိုင်;လ္တိုင်းလဲ;ဂူ;ဂေ။

လုင်းတၚ်းၚဵုဒဂးတိ်ၼ္ၚ

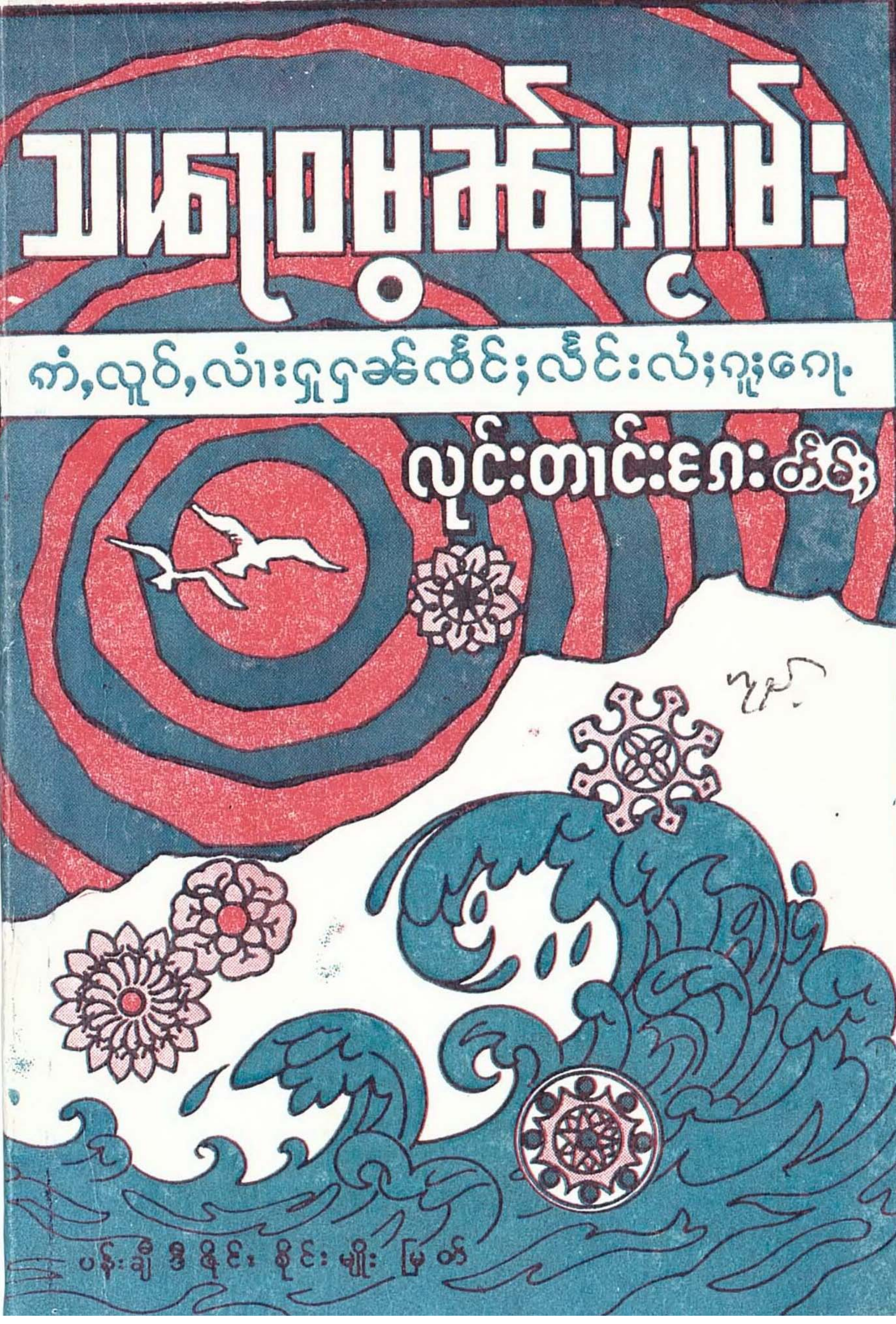

ပန်းချီ ဒွိ ဖိုင်း စိုင်းမျိုး မြတ်

တၢင်းၼႄႁႃးတၢ်ၼမ်ႈ

သၽႃႇဝ မွၼ်း ႁုမ်း

ဢံႇလူဝ်ႇလံၢး

ႁူ ၸၢၼ် လိူင်ႈ လိူင်း လီႈႁူႈ ၵေႃႉ

☆ ☆

ပေႃႉမိူဝ်ႈပီ သႃႇသၼႃႇ ၂၅၂၂
ၵေႃးလႃႇသၵ်ႉၵရိတ်ႈ ၁၃၄၀ ၶူပ်ႈ – လိူၼ်ၵဝ်ႈမူၼ်း

ပေႃႉတီႈမၢၵ်ႈၽၢင် (၀၁၂၄၄)
လၢၵ်ႈၵိတ်ႉလိၵ်ႈ " ဝူင်းဝၼ်း " ဝိင်းတွင်ႉၵျီး။

ၵႂၢမ်း ၶႂၢမ်း

ပပ်ႉလိၵ်ႈၶႅပ်ႉ ပိၼ်ပပ်ႉၶေႃးၵႂၢၵ်ႇမွၵ်ႇပၼ် ႁဵၼ်းႁၼ်
သေႃးထိုး ပုၼ်ႈတႃႇႁဵၼ်းႁူး ပေႃးလၢင်ႈၵိုတ်ႉၶူၼ်ႉ
ဝူၼ်ႉသႂၼ်ႇ ထၢတ်းသၢင် ၵၢင်လိူင်ၽိူင်မၼ်း တၼ်းၶိုင်း လေႃး
ၵီႇ လေႃႇၵုတ်ႉတႃႇ ယႃႇႁဵၼ်းပိူင်ႈၵႂၵ်ႇဝႃႇတ ပုတ်ႉထ
သပိၼ်ႇလူ မုၼ်ႉၶႃႉထိုး- ပႃးႁူ တေလၢင်ႈ လိူၵ်ႈပိၵ်ႉ
တၢင်းထၢင်ႇၼၢႆႇလီ သီပိၵ်ႉတၢင်းႁူၼုၼ်ႇသဝ်ႈ- လၢင်ႉ
ပိၵ်ႉ တၢင်းယုမ်ႇၵၼ်တူႇၵၼ်ၶဝ်ႈ- မွတ်ႇပိၵ်ႉတၢင်း
တွင်းၼၼ်ၼၢႆႇၶဝ်ႈထိုးလိူဝ်းၶၼ်ႇသေယဝ်ႉ၊ ပိၼ်လိူင် သိူင်
လီမီးငဝ်း မေႃယူႇမေႃသဝ်းလွမ်းသေႃႇဝ- ၼၢႆႇသၢၼ်
ၶတ်းထမ်ႇလေႃးၵတင်းသိင်ႈ- ငိင်ႈပိူၼ်ႈၼၢႆႇလႆႈ တုမ်ႉ
တေႃႇလေႃႇမိၼ်ႈတၢႆႇလႃးႁဝ်း- ၽႂ်ႇႁဝ်းၵေႃႈယႃႇႁဵၼ်းမီး
ငိင်ႈၽႂ်ပႂ်လိမ် မိၼ်းၵႂၵ်ႇ တွၵ်ႈတၢႆႇပိူၼ်ႈ- ႁဵၼ်းမေႃငိူင်ႉ
မေႃၶဝ်ႈ ယိၼ်ႇငေႈလီငၢး- လၢတ်ႈၵႂၢမ်းထုၵ်ႇႁူ မိၼ်ႈ
လိူင်ၵူၼ်းတၢင်ႇၵေႃႉၶႂ်ငေႈ လင်ႇတႅမ်ႈၵႂၵ်ႇ ပေႃႉပိုၼ်
ပိၼ်ၽိုၼ်ပိၼ်ပပ်ႉ ၶပေႃႉယႂ်သူင်ႇယိုၼ်ႈမႃးလူး ထမ်ႇမိတ်ႉ
တ သင်ႇၵႁ ႁဵၼ်းၶဝ်တၢင်းလႂ်ၵေႃႈ။

\+ \+ \+ \+ \+

ဝံႈရုင်ႉထဝ်ႈသံႃပိူင်

ကေႃးၵၢႇသ ၵၢႇယဝထီႇ ႁႅမ်းလိႇမၶေႃးၵံႇ သံႃသိႇပၶေႃႇမ ၵၢႇရဝ ထေႇတၶေႃႇ- ယုၵ်ႉၵဝ် သွင် ၽေႃႇမိုဝ်းပွင်ႈ ယေႃးယွင်ႈ ပူႇထေႃႇ ၵၶႅ်ႇတေႃးဝံႈ လဝ်ႈ ၵုၶၽြေးပီၶ်ထဝ်ႈ တြႃးထံးထဝ်ႈ သင်ႇၶၢႇမျႃတ်ႈ ထဝ်ႈ တင်းသိၵ်ႈတီႈၶၢႈ။

ၶင်ႇၵၢႈႁျႃင်ႈၶၢႈ လႆႈမၢးပူႇထေႃႇ ၵၶႅ်ႇတေႃး ဝိႈလဝ်ႈၵုၶရတၶေႃႇထဝ်ႈ သံႃယိူင်ႈၶႅ်ႉ ယွၶ်းႁွၼ်ႈလွတ်ႈ သေ သပ်ႉပတုၵ်ႉၶ ၽယေၽေးရႃၶႅ်ႇ ကၶႅ်ႇတငရႇ ၵု ပႃတ်ႈ ၵူႈပိူင်သေငလႈ ယွၶ်းလႆႈပွင်ႇလိၵ်ႈ လိၵ်းႁျႃၶ် ကၶ်ပီၶ်တြႃး မႃၵ်ႈၽူလ်ႇၶိပွၶ်ႇ ၶၶ်ၶၶ်ဝိးဝိး တီႈ ၶၢႈကေႃႈထဝ်ႈ။

တၢင်းဝံ့လွၵ်လီ

ခွင်းလေႃးဂခ်ႉ ပေႃးတေခေႉဂခ် လွင်ႈႁၢင်ႈလီ သိင်ယိုလီ မီးငိုခ်းမီးခမ်း လွင်ႈကၢခ်းကၢင်ႈ ဂၢင်လွၵ်ဢွၵ်ႇမခ်း ငတႉ ကႃႈသုတ်းဢႃႈသိင်ႈလႆႈ သေပွၵ်ႈ– ဂေႃႉငလႈ ဂေႃႉဂေႃႈ ကႃႈမိူၼ်ဂခ်လႃးလႃး။

ဂူလ်းဂႃႈ ပေႃးတေတူလ်းသငေႃႈဝ ႁႃသငေႃႈဝ လိုင်– ပေႃးယင်း– မီးတႃ မီးႁူ မီးသူပ်းမီးလွင်ယူႈငတႉ ႁႃလႆႈခင်ႈဂခ် တူလ်းလႆႈခင်ႈဂခ်ဂူႈဂေႃႉ ကႃႈလိူၵ်ႈ လိၵ်ႉယွႆႈခုမ်ႈထဝ်ႈ လဝ်ႈခႃႈမီးဢေႃခ်သင်၊ မီးတႃလၢင်ႈ ႁခ်ႁၢင်ႈ၊ မီးႁူလၢင်ႈဝိခ်းသိင် ခင်ႈဂခ်လွခ်ႉလွခ်ႉ– ႁူပ်ႉလႃးသငေႃႈဝယူႈ ဂူႈဝခ်းဂူႈခိုခ်း။

၁။ လဝ်ႈဂဝ်ႈမီးတႃ– ယႃႈပေမုင်ႈႁႃယင်းတူလ်း လွင်ႈ တၢင်းဢဵတ်းပူခ်ႈတၢင်ႈဂေႃႉ၊ ဂွပ်ႈတႃလဝ်ႈဂဝ်ႈ ငလႈခိုခ်းပိခ်ၶေလႃးယတေႃးသ မႃႈခ ႁၢင်းဂွႆးခွႆႉ ကႃႈလီ။

၂။ မီးႁူ– ယႃႈပေထွမ်ႈဂိုၢ်းခ ဂိုၢ်းခႆ၊ ဂိုၢ်းပိတ်ႈလႆ၊ ခိုဝ်း ပူခ်ႈတၢင်ႈဂေႃႉသေငလႈ ႁိတ်းဂၢခ်ထွမ်း၊ ႁွပ်ႈႁူ လဝ်ႈဂဝ်ႈငလႈ ခိုခ်းပိခ်ကဂုသူလ်ႈလွင်ကႃႈမူခ်ႈဢႃႈ သူဝ်း ႁၢင်းဂွႆး– ခွႆႉကႃႈလီ။

၃။ မီးသူပ်းယၤၣ်ပေလၢတ်ၥ ဂ့ၤးကံၣ်ထုဂ်ၣ်ရှူပူခၢ်ၥ ဂ့ၤးကံၣ် ပီခၢ်ဂုသူလ်ၣ် ဘံၣ်လံၥပလၢၤၣ် ကုထ်ၤၣ်သင်ခခ့ၢ်၊ ဂွပ်ၥ သူပ်းလဝ်ၥဂဝ်ၣ်ဧလၥ ပူခၢ်ၥလံၥခံၢၣ် ဂ့ၤးခ ဂ့ၤးခံၢ ဂ့ၤး ဧသ.သွမ်းထွမ်း –ခ့ၢ်ကံၣ်လီ။

၄။ မီးထိုၢ်–ယၤၣ်ပေဝူခ့ၢ်ထွမ်းလွင်ၥပူခၢ်ၥဂ့ၢ်တ်းကဂုသူလ်ၣ် ယၤၣ်ယၤၣ်–ရဝ်းသံ. ထွခၢ်သုဂ်.သၢဂ်.ယၢပ်ၣ်ထိုထွမ်း ဂွပ်ၥထိုလဝ်ၥဂဝ်ၣ်ဧလၥ ဂိမ်ပီခၢ်ကဂုသူလ်ၣ်ထွမ်းလွင်ၥ ပူခၢ်ၥတင်းပူခၢ်ၥ ယၤၣ်ပေခူခ့ၢ်ဝူခ့ၢ်မိုခၢ်းပိုခၢ်းလင်လဝ်ၥ ဂဝ်ၣ်လံၥဂ့ၢ်တ်းဂၢခၢ်ကံၣ်လီခခ့ၢ်ရၢင်းဂွံး–ခ့ၢ်ဘံၣ်လီ။

၅။ ဧၤ.ထူၥဘံၣ်မီးတၢင်းရုသင်–သံ.ယင်းဝၤၥ မခၢ်းထိုၥ ဒေပူခၢ်ၥခခ့ၢ် ရဝ်းဝ့ံထိုကိတ်းလူပခၢ်ဧလၥ။

၆။ ဧၤ.ထူၥကွဂ်ၣ်တေၤးသ ခၤၥဂံၣ်ခၤၥလ်င် သ်င်ခ်င် ဂ့ၤးဂျၢးခခ့ၢ် ယၤၣ်ပီခၢ်ထိုယုင်ၥ ထွမ်းခဝ်–ဝ့ံထိုကုပိဂ်. ခၤၣ်ဧလၥ။

၇။ ဧၤ.ထူၥခိုၥဧပ.ပူခၢ်ၥခခ့ၢ် ပခၢ်ခဝ်ဧပ.ဧလၥ ယၤၣ် ပေခ်င်ၣ် ပုခၢ်ၥရဝ်းလူဝ်ၣ်မေၤဝ့ံထိုမူခၢ်ၥထိုပျေၤၣ်ဧလၥ။

၈။ ဧၤ.ထူၥယွဂ်း ဂ့ၢ်ခၢ်ၥဖေၢခၢ်ဂွတ်းခခ့ၢ် ဝံ.ထိုထွံၥထ်မ် ယိုခၢ်ၥပခၢ်– ဂၤၥကခၢ်ရဝ်းပွင်ပီခၢ်လံၥဧလၥ။

၉။ ဧၤ.ထူၥမၢဂ်ၥမီးလီပီခၢ် ဂုမ်ၣ်ထူခၢ်ၥဝံ.ဂူၥပူင်ခခ့ၢ်– ဝံ.ထိုရှူမ်ထူမ်းထွမ်းခဝ်ဧလၥ။

၁၀။ ယူႇတီႈလႂ် သဝ်းတီႈလႂ်ၵေႃႈ ဝႆႉလႆႈသႂ်လီမူၼ်ႈသိူဝ်း–
လွင်ႈ ထုၵ်ႇၼတီႈၼၼ်ႉငလႈ။

၁၁။ ႁူလႆႈမႃးၵႂႃႇႁိုဝ်ၵေႃႈမေႃၽိမ်းၵိၼ်ပိင်းလဵၢႇလွမ်း
ၵႂႃႇၼၼ်ႉလူးယဝ်ႉ၊ ယႃႇပေလိုတ်ႇမႂ်ႈၼႂ်ႈလႆႈလိုဝ်ထိင်ႈ၊

၁၂။ ႁူပ်ႉႁၼ်ၽူႈၵူၼ်းလႂ် ထူပ်းလႃးၽႂ်ၵေႃႈယႃႇ–ဝႆႉလႂ်
ၵပ်းသိုပ်ႇ လၢတ်ႈတေႃႇၵၼ် မိုတ်ႈၵိုဝ်းၵၼ်ငလႈ။

တၢင်းဝႆႉလႂ်လိုဝ်းၼႆႉ ၵ.ၵ.ၽိုၵ်း လၢမ်းတူလ်းငလႈ
တေႁၼ်ငၵျးလူးမႃးလွႆးလွႆး– ယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်ၼႄႈပၢင်ႇ
တႃႇလိၼ်ႈ ၼွၼ်းလပ်ႉၵမ်ႇႁူင်၊ တိၼ်ႇမႃးၵေႃႈၵမ်ႇၵူၼ်ႈ
ၼမ်ႇမဝ်း လႂ်ႁဝ်းမူၼ်ႈမူၼ်ႈသိူဝ်းသိူဝ်း လိုဝ်းလႂ် မႃးႁၼ်
ၵေႃႈ မီးမိတ်ႈႁၵ်ႉႁူမ်လူမ်းတွၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈငဝ်;

ထမ္မိတ်ႉတ– သင်ႇၵႁၶိင်းၼၢႆး
ယိင်းလဵၢးသၢမ်ပၢၼ်– လုၵ်ႈလၢၼ်ႁဝ်းၶဝ်
တေၵဝ်ၸႂ်ႇတ– ပုတ်ႉထလဝ်ႈႁိုဝ် ?

တေတိုဝ်လမ်တၼ်– ႁၼ်ၵဝ်ပိုၵ်ႇၼွၵ်ႈ
သွၵ်ႈယုမ်ႇဝႂ်ႇတ– လၵၼ်ၽိတ်းႁူး ?

တေယုမ်ႇယိုဝ်ႉယီ– ဝၼ်းလီပျၢတ်ႈထုၼ်း
တႅၼ်ႈလုၼ်းတၼ်းၵၢင်း– ပၢင်းငမႃးလႂ်ႇတႂ်ႇ
ႁူယုမ်ႇပေႇတၢင်ႇ– ထၢင်ႇလႆႈယဝ်ႉငၼႄႇ ?

☆ ဝႃႇတလၶၼ်ႉ– တၢင်းဝံႉလွင်ၽိတ်း
ထႅၢ.မိတ်းၵၢဝ်ပိူင်ႈ– ႁိူင်ႈၵႂၢၵ်ႇ ၽေႃႇသႃႇ
သႃႇသၶေႃႇၽြႃး– ပႂ်ႇမ်ၶၼ်ႈလႃးလႃး။

☆ ပုတ်ႉထဝႃႇတ– သၽေႃႇဝလိုဝ်ႈလွင်ႈ
ပေႃးၶႂ်ႈႁူႁၶၼ်– ဝၶၼ်းလီၵၢႆႇပႃး
ဝၶၼ်းလၵၢႆႇမီး– ၽိူဝ်ႉၽီၵၢႆႇပိူင်ႈ
တၢၼ်းၵၢင်းၵၢႆႇလူဝ်ႇ–ၵျူဝ်ႇၵိင်းၵၢႆႇငမႊ
ပေႇတၢင်ႇၵၢႆႇၵျေႃး–သၶေႃးပရမၢတ်ႈ
ထၢတ်ႈရုပ်ႈထၢတ်ႈၶၢမ်ႇ–ၶၢမ်ႇလေႃႇပေႃႇလု
ႁၶၼ်ႁူ–ငီၶၼ်းႁူ–ၶူမ်ႁူ–လိမ်ႉႁူ
တိူဝ်ႉႁူ– ဝူၶၼ်ႉႁူ– ပိၶၼ်လုသဃႃႇဝ
ၵၢႆႇမီးလီလ– ၵၢႆပႃးလူမ်းၶိ
လွင်လလွင်လီ– မီးၵၢႆႈႁဝ်းဝူၶၼ်ႉ
ဝူၶၼ်ႉလထၢဝ်ႇၶီ–ဝူၶၼ်ႉလီထၢင်ႇပျေႃႇ
ဝူၶၼ်ႉၵႃင်ႈထၢင်ႇလိူၵ်ႉ– ဝူၶၼ်ႉၶိူၵ်ႉထၢင်ႇယၢပ်ႇ
ႁၢပ်ႇၵၢဝ်တၢင်းဝူၶၼ်ႉ– ၵၢႆႇပူၶၼ်ႉတၢင်းထၢင်ႇ
ထၢင်ႇတၵထၢင်ႇ– ဝူၶၼ်ႉတၵဝူၶၼ်ႉ
ဝူၶၼ်ႉလင်းပိၶၼ်လင်း– ဝူၶၼ်ႉႁၵ်ႉပိၶၼ်ႁၵ်ႉ
ဝူၶၼ်ႉၶၵ်းပိၶၼ်ၶၵ်း– ဝူၶၼ်ႉမဝ်ပိၶၼ်မဝ်
ထၢင်ႇၵၢဝ်ယူမ်ႉၶူဝ်–ထၢင်ႇၵူဝ်ယွင်ႇယၢၶၼ်ႈ

ထၢင်ႇၽိတ်းၵဝ်ပိူင်ႈ– ထၢင်ႇႁိူင်ႈၵႂၵ်ႇၶၢင်ႇ
ထၢင်ႇသင်ပိၼ်ၶၼ်ၶၼ်ႉ– ဝူၼ်ႉသင်ပိၼ်သင်ယဝ်ႉ။
လႄႈထၢင်ႇႁိူၼ်ႈပူၼ်ႉ– လႄႈဝူၼ်ႉႁိူၼ်ႈသုတ်း
လင်ႇၽုတ်းမၵ်ႈဢ– သဃၢႇဝတြၢး
ၵၼ်ပေႃႇမၢးငတႃႉ– ၵႂႃႇငလႃႉတၢၵၼ်
တူလ်းႁၼ်ပရမၢတ်ႈ– တူလ်းထၢတ်ႈလႅင်ႈပွင်ႇ
ၵႂႃႇယွင်ႇလွမ်းတၼ်ႇ– ၵႂႃႇမဝ်းလွမ်းရၢႇဢ
ၵႂႃႇလွမ်းလႄႈလေႃးဃ– ၵႂႃႇယူႇလူလ်ႈမေႃးႁ
လင်ႇဝၢႈသဃၢႇဝတြၢး-လႅင်းမၢးလပ်းသိင်ႇပႂၢႈ
ၵႂၢႈလႄႈၵႂႃႇလႂ်ႈႁေႃႈ–ၵေႃႉလႄႈၵႂႃႇလႂ်ႈတိုၵ်း
ၽိုၵ်းတူလ်းလွမ်းၵူႈဝၼ်း–တိၼ်းမၼ်းပိၼ်ယဝ်ႉလု
လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇၵေႃႈလိူၼ်–ၵူၼ်းလူင်ၵေႃႈလိူၼ်
ၵၼ်ပိၼ်လွၼ်ႉထမ်ႇ– သၽေႃႇဝတြၢးယဝ်ႉ။

★ ၽိင်ႈပိၼ်ၵူၼ်း ပုတ်ႉထၽၢႇသၢႇ ထုၵ်ႇလီမီး
လၼ်ႇဝိလႅၢႇ ႁၼ်ဝၢႇတ လပ်ႈၶြၢးႁဝ်း

★ သၽေဝတြၢး ငၶႁဝ်းႁၢး လႄႉတူလ်းယူႇ သေႇ
သေႇ– ႁိတ်းသင် ဝေႇၶေႇယၶဝ်သႂႃႉၵႂႃႇႁၼ် ?
ၵွပ်ႈမေႃးႁလႄႈတၼ်ၶူၵ်ႇမႄႈ– ၵွပ်ႈတၼ်ၢႇၶႄႈလႂ်ႈ
ၵႂႃႇယဝ်ႉၵႂႃႇဝႂၢး။

★ သႂၢငဝ်းလႅင်းဝၼ်း ႁိူဝ်ႈႁိူင်းပိူင်းထွင်ႇယူႇ ၵူႈမိူဝ်ႈ
ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ငလႈ– မၢင်ဝၼ်းသႂႃႉ ၵႂႃႇႁၼ် သႂၢ

လိူတ်ႇ? ၵႂပ်ႈမႂၵ်ႇၵုမ်ႈ သုမ်ႇၵႃႈ မုင်းၵိုတ်း လႆ ၽိုတ်းၽိုတ်းလူင်ၼႃႉဝႆႉ။

သၽႃႇဝတြႃး မိူၼ်ၵၢင်ဝၼ်း ႁိူဝ်ႈလိူင်း ပိူင်း ထႂင်ႇယူႇသေႇသေႇ-- ၵႂပ်ႈမေႃးႁႃၼလႈ တၶေႃႇ ပိၼ်မႂၵ်ႇၵုမ်ႈ သုမ်ႇၶၢတ်ႈၵိုတ်းတၼ်– လပ်ႇၵႆႇ ႁႃၼ်တြႃး။

× × × ×

လပ်းသိူင်ႇႁူႈယိူင်ႈ

၁။ ၵႆႇႁူလၵ်းၵၢမ်ႇ ၼလႈ ၵၵျပ်းၵၢမ်ႇ
၂။ ၵႆႇႁူရပ် ၼလႈ ၶၢမ်ႇတြႃး
၃။ ၵႆႇႁူပႃးလႂင်ႈႁိတ်းႁိုဝ်ပိၼ်ရပ်ၶၢမ်ႇ
၄။ ၵႆႇႁူလၵ်ႉၶၶေႃႇသႆႇပိူင်
၅။ ၵႆႇလိူင်းထိုင်သၼ်းတိသုၶၶိပွၼ်ႇ

× × × × ×

လပ်းသိူင်ႇလူင်ႁႃႈၵၼ်
လပ်ႉၵိုတ်းတၼ်ႇတႂတ်ႇၶၢတ်ႈ
ပိူင်းတရိူင်းၵုမ်ႈသုမ်ႇ
ထူင်ႇထၢင်ႇၵုမ်ႇၵိုမ်တိုမ်း
ၵႆႇလႆႈႁႃၶူဝ်ႈၢလိူင်း
တၢၼ်ႇမိူင်းၵိူင်းႁိူင်ႇၵႂႆႈသပ်ယဝ်ႉ။

လ်င်းၵျူႈယိူင်ႈ

၁။ ႁူလၵ်းၵၢမ်ႇငေလႈ ၵႃၵျုဝ်းၵၢမ်ႇ
၂။ ႁူၶၼ်ရပ်ငေလႈၶႅမ်ႇၶၼ်ႇထုႇတြုး
၃။ ႁူၶၼ်ပုးလွင်ႈ ရပ်ၶႅမ်ႇပိၼ်
၄။ ႁူၶၼ်လၵ်ႉၶၶျေႇသံၢယိူင်ႈ
၅။ ႁူလိၼ်ႈလိၼ်းထိုင်သၶၼ်းတိသုၶၶိပွၼ်ႇ

× × × × ×

သုႇသၶျေႇငဝ်းလိၼ်း
ၵိူဝ်ႈပိူင်းႁိၼ်းထွင်ႇမၢပ်ႈ
လီးတံၵာဝိလ်ုႇ
ပွင်ႈပိဝ်ၵူႇပင်းလိဝ်
တၶ်ုႇႁိၼ်ႈသုတ်းႁိၢ
လိၼ်းထိုင်ၶိပွၼ်းဢွတ်ႇၵၢင်းတႃၶႅမ်ႇရပ်။

ထွမ်းၶင်ႇသဢေႃးတြုး ဝုႈသိုဝ်ႈလိုဝ်ႈလိူဝ်ႈ မွၵ်ႇႁူႈႁူၶၼ်သဢျေႇဝ ယုႇထၢင်ႇပိၼ်ၵူၢမ်းၶၵူၢမ်းငၶး ၵၼ်- ငၶပၼ်ထံႇမတိၵ်ႉထၢၼ်ႇ- ၵေုႉဢွူႈမီးလုၢၼ်ႇ တူလုပ်းႁူႈၶိုတ်းၶိုတ်း ထွမ်ႇႁူႈၶိုတ်းၶိုတ်းတ။

× × × × ×

တ့ခ်ႈဂၢမ်ႇ

ဂုသူလ်ႇဂၢမ်ႇ + ကဂုသူလ်ႇဂၢမ်ႇ

★ ဂုသူလ်ႇဂၢမ်ႇ ပ်ခ်လေႇတခ့ၢ်ႇလီ ကဂုသူလ်ႇဂၢမ်ႇပ်ခ်လေႇတခ့ၢ်ႇကံႇလီ ပေႈဂ့်တ်းလီ တေလ်ႇလီ၊ ပေႈဂ့်တ်းဂ့ၢ်ႉ– တေလ်ႇဂ့ၢ်ႉ

★ ဂ့ဝ်းဂ့်တ်းလ့ၤဂ့ၢ်ႉဝံႉက့ခ်တၢင်း သံႉခ့ၢ်လ်ႇလ့ၤလီ တိုခ်းကံႇလ်ႇ၊ ဂ့ုဒတလ်ႇကခ်ကံႇလီ ဘံႇပ်င်းလ့် ဂူလ်းယဝ်ႉ။ ဂံးခဓဓ်ႉ ပေႈလ့ၤလ့ၤကံႇလီ ကံႇ ပ်င်းလ့်မၤ–ဂ့ဝ်းသံႉခ့ၢ်ဂ့ၢ်ပ်င်းလ့် ခ့ၢ်ဂ့ၢ်မိုခ်ခဓင်ႇ လ့်ထၢင်ႇ– လင်ႇဒုၤႇဂ့ၤပိုင်ႇ တိႇခိုင်ႇယဝ်ႉတိႇ တၢင်ႇလံႇတ်းဖိ– တူလ့်းဝခ်းလီ ပျၢတ်ႇ ထုခ်း တ်ႇလုခ်းတ်ခ်းကၢင်း–လၢဂ်ႇယ့်းဂၤႇထၤႇ ဩၤႇ ဇမးပခ်ဂျၤဝ်ႇဂိင်း– ယိင်းလ်ၢးလ်ၢးလ့် တေဂ့်တ်း ဂ့ၢ်ႇ ကခ်ႇတဇရႇဂၢင်းဂ်– ဂ့ၢ်ႇသူးလၢပ်ႇ ပေႈလ် လူင်မၤးဝၤႇခ်။

လူဝ်ႇလ်ႇလိုဂ်ႇဂ့ၤဝခ်းမျၢတ်ႇဝခ်းလီ တၢင်ႇ ဖိဂ့်ခ်းယိုခ် သိုဝ်ႉလ်မ်ယ်ခ်ႇယိုဂ်ႇယ်ခ်ႇလ်င်–ဂူလ်ႇက့်ႇ မၢဂ်ႇပၢဝ်ႉမၢဂ်ႇကုခ် ခဝ်ႇမုခ်းခဝ်ႇပ့င်းဖယ့င်း ခံႉမခ်း ခိႇဖိုင်ႇ လိုင်ႇဇတႉ ဂၤႇထၤႇဩၤႇပဝ်ႇ– ကုမ်းဖ့ထ်ဂ်း ဂတ်ႉဩၤႇဂတ်ႉ က့င်ႇဩၤႇက့င်ႇ လင်ႇတေဝၤႇခ်ဂူလ်း

မိူၼ်ၵၢင်ႇလႆႈႁဝ်းပေႃးလီလူင်မႃး– ႁႂ်ႇလၢႆးၶိုင်ႈလီယၢမ်းလီ ယွၼ်ႉၶီလႆႈမ– ၵေႃႈၵၼ်ႈတ တေပိၼ်ႇသထေးယဝ်ႉ ၼၼ်းၶႅၼ်ႉ– ငိုၼ်းၶမ်း ႁႂ်ႈပေႃးယိုင်ႈလူင်မႃး တၢၼ်ႈၶမ်ႉမေႃႇ– လေႃႇ လူင်မႃးတၢၼ်ႈၶမ်ႉထူၼ်– ၵႂႃႇႁဵတ်းသူၼ်ႁဵတ်းၼႃး– ၵႂႃႇ ၵၼ်ႈၶႃႉသင်ၵေႃႈ လႆႈၵိၼ်ယဝ်ႉယူဝ်း။

ထိုင်မိူဝ်ႈယူႇၵႂႃႇလီ ၵိၼ်ၼႆႈဝၢၼ်ႈမႃး– ၵမ်းၶႅၼ်ႉသမ်ႉ ပေႃးထၢင်ႈယိူဝ်ႉၶီ လွင်ႈၼႆႈလီ ပယေႃးၵပိုၼ်ႈမႃးႁဵတ်း ၶႅၼ်ႉၵေႃႈ ပေႃးၵႂႃႇႁွႆႈလူး ၶႂႃႇၵတ်ႉၵတ်ႉ– ဝတ်ႉထွမ်း ထၢင်းမေႃလေႃးၵ ၶႂၢင်းပဝ်ႈၶမ်ႉမၼ်း ႁွင်ႉၶၼ် သူင်ႇ ၶေႃႉ သူင်ႇၵျဝ်ႇၵႂႃႇၶၼ်ၵေႃႈလူဝ်ႇ ပွႆးၵႂ်ႇပွႆးၶူၵ်ႉ ပွႆးပႃ ၵႃသၢၵ်ႈထေႉ– ၵႂႃႇၶၼ်လူဝ်ႇႁဵၼ်းၶႂၢင်ငႃးသူႇၵူဝ်းသူႇ သၢဝ်းပဵတ်ႇသူႇ ႁဵၼ်းလူႇတိၵ်းတိၵ်းလႆႈ ထိုင်မလေႃးၵ ၵိုင်ၵၼ်–ဝၼ်းၶိုင်ႈလဝ်ႉလဝ်ႉ တေႁဵၼ်းႁွႆႈ– လိူဝ်သေ ၶႅၼ်ႉ ၵဝ်မိူဝ်ႉမျူဝ်းၼၼ်ႉ မွၵ်ႇမျူၵ်းၶႅၼ်ႉ ၽေႃၵ်ႇဝႆႉ တိူဝ်ႈလိုင်ႈ ႁူၶၼ်းယွၼ်ႇလႆႈလင်ႇလီ– ၵႂႃႇၶၼ်ၵေႃႈ ၵဝ်မိူဝ်ႉၵႃပ်ႈၶၢမ်ႇ ၶႅၵ်းႁဵတ်းၶၢင်ႈ လဝ်ႈၶႂၢး– မႃးၵူဝ်းၶၢင်ႇ ႁၢင်ယဝ်ႉ ၶၼ်း ယဝ်ႉ။

ႁႂ်ႈပေႃးၵျ ပေႃးထူး– ႁဝ်းသမ်ႉ လူဝ်ႇႁဵၼ်းယိုၼ် ၶူးတေႃႉတေႃႉဝႆႈဝႆႈ– ႁႂ်းၵႂႈ ၵၼ်တၢင်ႇယိူဝ်ႈတေႃႉ ထွမ်း ၶၢင်ႇထိုင်းလၢမ်ႇမၼ်း ၵဝ်ၶမ်ႉသႂ်ႇမူၵ်ႇမိူဝ်ႉၵေႃႈ ၶဝ်ႈၽၵ်း ၵေႃႈ လႆႈသႂ်ႇၶိုၼ်းဝၢၼ်ႈတွင်– ယိုၼ်လွင်မၼ်းသမ်ႉ လူဝ်ႇ

ၵၢဝ်ယိူၼ်ၵၢပ်ႇၵူၺ်ႈ– ၵိူၵ်ႇလူၺ်ႈ ၸေႈယိူၵ်ႇ ၸေႈလိူင်
ၵႂၼ်ႇၵိူတ်းၵိူတ်းထူင်ႈၵိူတ်းထီး– ႁူႈမီးတၢၼ်ႇၵၢၼ်လုၵ်ႈ
ၵႂၼ်ႇလိၼ်ႈ မေႈၵိၵ်းၵႂၵ်းၶၼ်ႈ လႆႈယဝ်ႉ၊ ပေႃးမိူၼ်ႈ
ၶိုင်ႇမိူၼ်ႈယႃႇ လီၵႃႈ သံႉလၢင်ႈလိူဝ်းတူႈ– ယူႇလီၵိၼ်
ဝၢၼ်မီးမၢၵ်ႈ ၵသၢၵ်ႈယၢဝ်း ၵႂပ်ႈမၼ်းၸႂ်ႉၸႂ်ႉ ဝႃႈ
ဝႃႈၶႅင်ႇၵဝ်ႇၵိူဝ်ႈ။

ငိုၼ်းၶမ်းမီးၵူႈပၢႆမႆႉ ၽိူၵ်ႉၵေႃႈမၼ်းမီး ၵၢၼ်ဝႃႈ
ၶႆႉ ပိၼ်ငၢမ်းမိူဝ်ႈၵႂၼ်ႇလူင်– ၵၢပ်ႈႁဝ်း မိူဝ်ႈလိူဝ်ၸႂ်ႉ
ပေႃးၽိူၵ်ႉၵူဝ်ၵႃၼ်ၵူဝ်ၵိူၼ်း လိူၵ်ႉၶၼ်းယိူၼ်ပွႆးထႃႈၵၢမ်ႇဢမ်ႇ
ၸႂႃႇၵမ်ႇၵၵမ်ႇၶႃသၢင် ဢမ်ႇၵေႃႉၵေႃႈလႆႈသႆႉယူႇ ပလႃႇႁူဝ်ၶႅ
သထေးလူင် မိူင်းၵိူင်ႇၵလၢၼ်ႇၵမေႇရိၵၢၼ်ႇ ၶဝ်လိူဝ်း
ၶၶၼ်ႉ ယင်းတေပႆႇႁူႉယူဝ်း။ မီးၶေႃးၵႃႇတၢင်းပိၼ်မႃး
ၵေႃႈ ၵမ်ႇပေႃးသူဝ်ႇယႃႇ တေႃႇႁႃႇလူးသြႃႇ တိူင်းၶိမ်ၵေႃႈ
ၵူဝ်ၶိူဝ်ႉႁဝ်းလိူပ်း၊ တႁႃႇတၢင်ႇယီ သူၼ်ႇၶေႃႉ တေႃႉၵိၼ်
ႁဝ်ႇၵၢင်း ပၢင်းသြႃႇ ႁိူၼ်းယိူၼ် မႃးႁိူၼ်းပၼ်လႃႇ–
ယင်းတေလိူဝ်းႁၶပ်ႈၵၵျူဝ်းမၼ်းလူးၵႂၼ်ႇ၊ ပလႃႇႁူဝ်ၶႅ
ပေႃးလႆႈ ၸယႃႈထွတ်ႇဝၢၼ်ႈ ထွတ်ႇမိူင်းႁဝ်းမႃး– ႁႃး
ထၢင်ႇ ယင်းတေၵမ်ႇလူဝ်ႇမီး သေးယူင်ႇႁူင်းယႃ– ၵမ်ႇ
လူဝ်ႇမီးပႃႇႁိုဝ်ႈသၢင်ယဝ်ႉ။

ထႅမ်းၵဝ်မိူဝ်းတၢင်ႇၶေႃႈၼေၵ်ႇ ၶႂၼ်းတၢၵ်ႇႁူဝ်ႉ
ဝူၼ်ႉတူၺ်းလီလီလူး၊ ၶိုၼ်းၵုၼ်ၵၢင်မိူင်းၵူၼ်းႁဝ်းၶႆႉ မိူၼ်

ၶၼင်ႇမိူင်းၶိုၼ်ၶၼင်ႇၵဝ်ႇ ၽီႇတၵၽိၽိၵူဝ်မႃႇသင်ၽေႃႇ-ၽီ ပွႆးတူဝ်ႁႆႈ။ ၶိုင်း ၽိပွႆး ၵေႃပွႆး ၵူၶၼ်း ၽိပွႆးႁၢႆႈပွႆး ၶႃး ပွႆးသူၶၼ် ယမ်ပွႆးၵူဝ်ၶူဝ်လႆ ၽိပွႆးၵူဝ်ယီးယီး ၽိပွႆးဝၢၶၼ်ႈပွႆးမိူင်း ၽီ ၵူလၢပ်ႈ ယီလႆ ၽီမ်ႇယီတွၵ်ႇ ယီမၢၵ်ႇၵိုင်ႈ မၢၵ်ႇၶူဝ် ယီ တေႃးသူႇ ယီယူႇၶၼ်းမိူင်းၵူၶၼ်းၶၼ်ႇ ၼပႇမႃးၶံ- ၶဝ်ၵိၶၼ် ငိုၶၼ်းသူး ငိုၶၼ်းၵူဝ်လိူၼ်ၽိုင်- သံမႃးပွႆးပၶၼ် ၵူၶၼ်းႁဝ်း ၶေႃ? ၵဝ်မၢၵ်ႇတႃႁႃး ပႃးတၢင်းမၢၵ်ႇတႃ လေႃးၵ ထၢတ်ႈပလႃႇ မုင်ႈဝတ်ႇထတ်းတူလႆးၵေႃႈၵံႇႁၶၼ်၊ ၼပႇ မႃးလီၵံၢး သင်မီးၽိၵူဝ်မႃႇ ၵၢ်ႇလီလႆႈၶူႇ ႁၢပ်ႇၶျႃး ယဝ်ႉ၊ ပေႃးမီးၽိပွႆးဝၢၶၼ်ႈပွႆးမိူင်းၵေႃႈ တၢၶၼ်ႇလီၵံႇမီး သိုၵ်းသိူဝ်လူၶၼ်ပႃႇသင်ယဝ်ႉ၊ ဝႃႈလႃးယီလိူဝ်းၶၼ်ႇ ၶဝ် ၵံႇပႆႇမီး လၢၵ်ႈၶေႃၵ်ႈ ၵၶၼ်ၶိုတ်းၵပ်ႈ ၶိုတ်းပၢၶၼ် ၵိူဝ် ၶေႃ? ၵံႇၶၶၼ်ၵေႃႈ ငၼ်းငၶးတေပ်ၶၼ် လွင်လဵၶၼ် လွင်ႁႂ်း ၵိူဝ်ၵံႇႁူ။

တေဝႃႈၶူႇတူလႆး တီႈၵိူၶၼ်းမႃႇသႃႇ ၵူၶၼ်းတၢ် သံႇၵဝ်ၶဝ်ႈၽၵ်းတၢင်းၵိၶၼ်တၢင်ႇတံးပၶၼ်- ၶွႆႈၵေႃႈတူဝ် တၢ်ယဝ်ႉ- မိူၶၼ်ႁၢင်ႈ လွင်ၵၢ်ႇၶၢတ်ႇ၊ ၵံႇပႆႇၽၢတ်ႇၶျေႃ ၽၢၵ်ႇၵိူၶၼ်း-တၢ်ယဝ်ႉၵေႃႈ ႁဝ်းယင်းၵူဝ်မၶၼ်း ၵံႇလႆႈ ၵိၶၼ်ၶဝ်ႈ- မေႃႈ..... ပေႃးမၶၼ်းၵိၶၼ်ၶဝ်ႈလႆႈယူႇငတႃႇ ပိူၶၼ်ႈၵံႇႁူင်ႇၵူၶၼ်းတၢ်ယူဝ်း- တေဝႃႈ လွင်ႇၶူမ်ၵၢ် မၶၼ်း ၵေႃႈ ၵႃႇၶေႃႇပႃႇၶ လူမ်းၶဝ်ႈလူမ်းၵွၵ်ႇ ပေႃးၵိုတ်း

ယဝ်ႉ၊ မိူဝ်ႈႁၢမ်တူဝ်တၢႆ ၵွၵ်ႉႁိူၼ်းၵူႊ သႂ်ႇၵဝ်မေႃႈၶမ်ႉ ပွႆႉသွင်ႉတူၵ်းတၵ်ႉ–ထၢၵ်ႉပိတ်ႈတုပ်ႈႁိူၼ်းလွမ်ႁိူၼ်း–ၵူဝ် မၶၢင်းၶိုၼ်းမႃး– ၶဝ်ႉၵေႃႈပေႃးမၶၢင်းလၢင်ႈၶိုၼ်းမႃးၼၼ်ႉ လွင်ႉတေပႃႈတၢႆႁိုဝ်?။

သမ်ႉလႆႈႁၼ် ပိုၼ်ႈပၼ်ၵမ်ႈလၢႆႉၵူၼ်းတၢႆ လိူၵ်ႈ ၵဝ်ယဵၼ်ႈယွၵ်း ၽိမ်းယွၵ်း ၵွၵ်းၶမ်ႉ ၵၢပ်ႉပု မေႃႈယႃႈၵဝ်ႉ ၵုပ်းသိၵ်ႉ တူၺ်ယွၵ်းလိူဝ်းၶႂ်ႈ မိင်ႉလွမ်းၵူၼ်းတၢႆ ႁွပ်ႈ ၵမ်းလိုၼ်း ၵဝ်ၶိုၼ်းလွမ်ႉပၢၵ်ႉၵွၼ်ႉ မၢၵ်ႈႁိူဝ် ၶိုဝ်ႈပိၼ်ႈၵေႃႈ ႁိူဝ်းၶုဝ်ပၼ်းမၶၢၼ်း လႃးမိူဝ်ႈၵူႊၶၢႈၶမ်ႉ– သမ်ႉဝႃႈၵႃႈၵိၵ်ႉ ၵႃႈၵၢင် ႁၢင်ႈတေသုၵ်ႉသၢၵ်ႉဝႆႉ ၼၼ်ႉၼၼ်ႉ။ ပေႃးတၢႆ ယဝ်ႉ ယၢင်းလႆႈ ၶိုၼ်ႈလွမ်း ယူႉၶေႃ ? ထိုင်မိူဝ်ႈ သွမ်းသၢမ် သွမ်းလိၵ်း သမ်ႉႁၵ်းႁိုဝ် လႆႈၵူႊႁၵ်းၵိင်ႉမႆႉၵွၼ်ႉ ၶိုင်း ပႃႉလမ်းထွမ်ႉၵြႃး မႃးၵဝ်ၵုသူလ်ႉ– လူဝ်ႉသိူဝ်ႉတီႈ ၶၼ်ႈ တီႈၶွၼ်ၶၼ်းပၼ်– ၵဝ်ၶဝ်ႈၶႂ်ႈတၢင်းၵိၼ်တၢမ်း ၵမ်းၶႂ်ႈ ဝူၼ်ႉလွမ်းဝႃႈ "ၵေႃႈ" ၵမ်ႉႁၼ်တူဝ်သႂ်ႉၵူဝ်မၶၢင်းၵိုပ်း ၶဝ်ႈလႆႈၵူႊဢိတ်ႈပၢင်းၵဝ် ၵိင်ႉမႆႉၵွၼ်ႉ မႃးၵိၼ်တၢင် ၵူၼ်းတၢႆၶေႃ။

ၵၢယူႉ ၵတ္တၵၼ်ဝႃႈၶႂ်ႈ ထၢင်ႉဝႃႈ တူဝ်တၢႆ လိူင် ၵမ်ႉၶၢတ်ႉ– ၶႆႈယၢတ်ႉၶၢပ်ႈၵဝ်ႉ ၶဝ်ႈၶိုင်းၶၢပ်ႈမိူင်ႉၵူႊ တိၵ်းတိၵ်း ဝိညၢၼ်ႉၵွၼ်ႉၶၼ်ႉ မီးလွင်ႉၵိၼ်မၶၢၼ်ႈၵိုမ်းဝႆႉ ၶႂ်ႉယဝ်ႉတၢင်းယုမ်ႉၽိတ်း ထၢင်ႉၽိတ်း ႁူၽိတ်း တွင်း

ၽိတ်း လူးၵဝ်ထုင်းၵဝ်ႉ ၵူႈၽဝ်ႉ ၵွၼ်ႁၵ်တ်းမႃး– ႁႃး
ၵေႃႈၶႃႉႁူ ပိုၼ်ႈၵေႃႈၶႃႉပွင်ႉ တွင်းယူမ်ႉလၢႆးၵုင် လွမ်း
လင်ၵၢႆႈၵၢႆႉႁူ မေႃးႁႃမႃးငႃႉ တေႃႉႁႃၼ်ႉၼွႆႉယဝ်ႉ။

ၽိုင်ႈပၼ်တၵႃႉၽြႃး တငပးၽြႃး ၶႃႉလီဝူဝ်း
ဝႃး လၢႆးလိမ်းယူမ်ႉလူင်ၵႃႉ– လိူဝ်သေ ၽြႃးတြႃး သင်ႉ
ၶႃႉ ရတၶေႉသၢႆပိုင် ယႃႉၶပ်ႉတေႃႈ ၵိုဝ်းပိုင်ႈ ၵိုဝ်းၵိုင်
သင်လႃးလႃး ပေႃးႁဝ်းပိုင်ႈၵိုင် တၢင်ႉလိုဝ်ႉ တၢင်ႉပိုင်
ထိုင်ႈၵေႃႈ ပၼ်ၵၼ်ၽိတ်းၵၼ်လိုဝ်ၵွႆးယဝ်ႉ။ ၶူပ်ႉမိုဝ်ႈ
တူၵ်းမႆႈမီးၶီ ယူႉၶႃႉလီ ၵိၼ်ၵၢႆႉဝၢၼ်–ၵၢႆႉၶၼ်ႁူပ်ႉလႃး
ၵၼ်ႉတငရႉသေပိုင်ပိုဝ်ၵေႃႈ ယႃႉပေႉဝႆႉလွႆပိုင်ႈ၊ ယႃႉ
ထၢင်ႉယိုဝ်ႉယီပိုၼ်ႈမႃးႁၵ်တ်း၊ယႃႉဝႃႈၶဝ်ႈၵၢႆႉမိူၼ်ႈၵွၵ်ႉ
ၵၢႆႉထုၵ်ႉ– ၵွပ်ႈၶွႆၵွပ်ႈၶေႃႉ ၵၼ်ႉႁႃ ၵွၵ်ႉငိုၼ်း ၵွၵ်ႉၶႆး–
သိုဝ်ႉၵၢဝ် တၢင်းယူမ်ႉၽိတ်းႁူၽိတ်း ထၢင်ႉၽိတ်း တွင်း
ၽတ်း မိဝ်းၵၢႆႉႁၼ် ၶၼ်ၶႃႉမီးသႆႉထၢင်ႉမီး– ပၢၼ်းၵီး
ၶပ်ႉတေႃႈယူမ်ႉၽိတ်းလူင်ၵႃႉတိၵ်းတိၵ်းၶေႃႈ။

တြႃးမီးသႆႉၵၢႆႉပွင်ႉ မိုၼ်ၶင်ႉၵူၼ်းယွင်ႉ ၵၢႆႉ
လၢင်ႈယႃတူဝ် ၵူဝ်ၵၢႆႉႁူ တီႈၽိတ်းတီႈထုၵ်ႉ လင်ႉလႆႈ
လၢႆႉႁိုင်ႈပိုင်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉတသပိၼ်ႉလူတ မုၼ်ၶႆး ၽြႃးလဝ်ႈ
ၶဝ်ႈထိုၼ်ႉၶဝ်ႈယူမ်းၵႃႉ ယေႈၵႃႉယေႈၵ ယေႈပ်ယေႈ
ယၢၼ် ႁၵ်တ်းၵၢၼ်လွင်ႈတွႆႈ ထၢင်ႉလွႆႈၼ်ၼ်းၽိတ်းယဝ်ႉ။

လွင်ႈၶႆႈတၢင်းပၼ်ၶၼ်ႈ လိူဝ်သေထၢတ်ႈလူင်သီႇယိူင်ႈ ပိူင်ႈ ပဵၵ်ႇ ထမ်းမဵၵ်ႇၵမ်ႇယဵင်ႇပဵင်းၵၼ် ၵၢၼ်ႈလိူဝ် ၵၢၼ်ႈယွမ်း ပဵၼ်လွမ်းၵႃႇႁႃႇရ ၼမ်ႇထုၵ်ႇလႆ ၵုတမ်ႈၵတ်း ၽေတ်ႉ လႃးၵၼ်လႆ ႁွပ်ႈၵမ်ႇမေဝ်ႇလႆငလႈ ၵိူင်ႉၵၢင်ႉၶီပူၼ်ႇလူမ်း ပူၼ်ႇလႆ ႁွပ်ႈလွင်ႈလိူဝ်းၶႆႈ လင်ႇပၼ်မႄး ႁဝ်းႁႃး လူဝ်ႇႁူ လၵ်းရေးၵႃႇလူဝ်ႇႁူလၵ်းယႃႈယႃ ၵမ်ႇၶဝ်ႁူႇႁႃသြႃႇ မႃးတူလႆး ၵမ်ႇၶဝ် သိုဝ်ႉယႃႈယႃ မႃးၵိၼ်ႁၢင်းၵူလႆး ႁဵတ်းၶႆႈလင်ႇမၼ်ႈသၽေႃႇဝယဝ်ႉ။

ၶိုၼ်းမိူင်ႇၵလႃႇတြႃး သၢမ်သိပ်း ပႆႇပဵတ်ႇပိူင်ၶဝ်ႇ ၽိူဝ်းဝႃႈလောကဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ယဿနကမ္ပတိ အသော ကံ ဝိရဇံ ခေမံ– ၶႂ်ငလႈ သမ်ႉဝႃႈပၼ်ႁိူဝ်မီးႁိူဝ်မႄးၵေႃႈ လႆႁဝ်းယႃႇပေပိူင်ႈ ယႃႇဝႆႉလႆသုၵ်ႉယုင်ႈ ၶီမဝ်းလွမ်းၵႃႇ ႁိမ်ႇ လင်ႇတေႁွတ်ႈတီႈၵတ်းယဵၼ်ဝႃႈၶႆႈ လိူဝ်သေႁဝ်းမီး ရေးၵႃႇတၢင်းပၼ် ၵမ်ႇၶဝ် လႃးတၢင်းၼၼ် ၽေး ရႃၶဵ် ၵၼ်တငရေႇယဝ်ႉ သမ်ႉလႆႈႁဵတ်း ၵၵုသူလ်ႇထဵင်ႈ– ႁဵမ်မူႁဵမ်ၵႆႇ ႁႆႇၶၵ်ႈယၼ်းတဵင်းၵဝ်ၶိူဝ်ႉၵဝ်လဝ်ႈတၢင်ႇ လမ်ႈတမ်းယီလႆ ၼမ်ႇၶဝ်ႁႃတႆႈတၼ်းၵၢင်း ႁဵတ်းယတရႃႇ ၶျေႇ ငမ်းၵျူဝ်ႇငမ်းၵိင်း လူမၢၼ်တူလႆးယမ်းၵႃႇလႃးပေႇ တၢင်ႇ သူင်ႇၶေႃ. ပေႃ.ထၢတ်ႈ ႁူင်ႉၽၼ် ၵမ်ႉလွင်ႇ ၵမ်ႉ ႁူင်း လႆလိူဝ်းၶႆႈ လႆႈၵွၵ်ႇငိုၼ်းႁွပ်ႈတၢင်းႁူၵမ်ႇမီး။

ၵမ်ႇၶဝ် ႁဵၼ်းလူႇႁဵၼ်းတၢၼ်း ၵၢၼ်းလိမ်ၽြႃႈ

ငႄးသူႇ ၵူဝ်းသူႇ လူႇၵႃသၢၵ်ႈလေႉ ၵ်ၶၼ်းယိူၶ်ပွႆး တႆႈ တ်ၶၼ်းသိူဝ်ႇဝရိ ၵႃဝ်ၶႂ်ႈမေႃႈမွၵ်ႇၽြႃး ၵ်တၢ်းၶႂ်ႈၶွၵ်းယႃႈ ယႃ ႁႃၶိူဝ်းၵႃႇထႃႇပႃႇလိ ၵႃၾိထႂ်ႇမႃႇပလ်ႉလေ်းသၢဝ်း သိူဝ်ႇလိူဝ်းၶႂ်ႈလွမ်ႉၼလး ဝၢၶၼ်းယႁွဝၢၶၼ်းယိူ မႃးလွႆႈ ၵုမ်ႉ တိူင်ႇလ်မ်ၼုၶ်သိၵျႃးလူင် သႂ်ၢသိပ်းသႂ်ၢလဝ်ႈ ႁူမ်ႈၶဝ်ႈၵႃ လူၶ်ႇ ၵုင်ႇၽၢၶ်ႇ ၵၶ်ႇထပ ယၵ်ႉၶ ယၵ်ႉၶိူႇ လေႃႇၵိူႇ လေႃႇၵၶိူႇ လေႃးၵပႃႇလ ၶၵႃး မႃးလွႆႈ မႃးထ်မ် ၶႆ ၼလႈ ပေႃးဝႃႈၵႃႈၵၢၶ်ႁဝ်းတိူင်ႇထိုင်ၶႆၢထိုင်လိူဝ်းၶၶ်ႇ ၵႂ်ႇပိုၶ်ႇၵႂ်ႇပ်တ်ႈႁဝ်း ၶဝ်လဝ်ႈ လူင်းမႃး လွႆႈထွၵ်ႈ လွႆႈမ ၼတႉ ၼၶးတေလိသေၵၢၶ်တွၶ်းသေၵဝ်ႇယူႇ။ ႁူမ်ႈဝႃႈ ပ်ၶ်တၢင်းလူႇ တၢင်းတၢၶ်းၵေႃႈ လေႇတၶေႃႇ လွင်ႈလ်ႂ် ၵၢၶ်းႁဝ်းပေႃးပ်ၶ်ၵႃႇမတၶ်ႄႇ ယႃဝတၶ်ႄႇဝႆႉယဝ်ႉ။

ပိူဝ်ႈၶႆၼလႈ လူဝ်ႈႁဝ်းပႆႇႁုပ်ႇႁၶ်ပုတ်ႉထႃဝႃႇတ သၽႄႇဝ လ်တ်ႈလ်တ်ႈ လၢင်ႇလၢင်ႇ တေထၢင်ႇ မျူဝ်းၵႂ် ယဝ်ႉမျူဝ်းၵႂ်– ပိုင်ႈတိူႈၵႂ် ယဝ်ႉတိူႈၵႂ် ၵႂ်းၵႂ်းလ်ၵ်ႈလႆၢႈၽြႃႇ လ်ၵ်ႈလႆၢႈတိူႈပိုင်ႈ တိူႈၵိုင်ထ်င်ႈတိူၵ်းတိူၵ်း၊ ၾွင်ႇလၢတ်ႈ လိူဝ်ႉႁိူဝ်ၵေႃႈ လွင်ႇပႃး ၾွင်ႇမႃးႁွႃး လိူဝ်ႉႁိူဝ်ၵေႃႈ လ်ဝ်း ယုမ်ႇ ၵွႆးၵုမ်ႇၵူမ်ႈႁူဝ်ဝႆႈလွမ်း ႁွမ်းမိုဝ်းပေႃးယ်ပ်ႉ ၵိူပ်ႉ ၵိူပ်ႉၶိုၼ်ႈလူႇၶိုၼ်ႈတၢၶ်း လေႇတၶေႃႇယိုၼ်ႇ လွင်သထႃႇၶႂ် သႂ်ႉ ပေႃးပူၶ်ႇ လူမ်းလွမ်းထၢၶ်ႈၽေႃးလူၶ်ႇ သႃႇထုသႃႇထု ဝႆႈတင်းဝၶ်းၵေႃႈ ယင်းဝႃႈပႆႇၵူၶ်ႇ။

☆ ယေယပုတ်ႉထဢေႃႇသၢႆႇ ၵူဝ်ၼေး ၵူဝ်လၢၼ်ႇ ၵူဝ်လၢႆးၵၢၼ်တၢင်ႈ ၼေပိူင်ပိူင် လင်ႇႁၢႆလူႇ ႁၢႆတၢၼ်း ၵံသိၼ် ၶွၼ်းၵျင်း သူးတွင်းၶပေႉမၢၵ်ႇ ပၢၵ်ႇပဵတ်ႇ ႁိုၼ်ႈၵဵတ်ႇလွမ်ႉထိင်းပၼ် ၼေးလူင် ၵူႈပိူင်ပိူင်။

☆ လၢႆႇယေ ပုတ်ႉထဢေႃႇသၢႆႇ– ၵိူဝ်းလႅႈသူးလၢပ်ႈ သပ်ႉပၵၢႆႇ ၵသုၼ်ႇၶႅမၢၼ် ႁဵတ်းၵၢၼ်ႁိုၼ်ႈတေႃႇ ၵေႃႇသင်ႁိုၼ်ႈထူး သူးယွၼ်းမၢၵ်ႈမီးလီပဵၼ် လင်ႇ ၵံသိၼ်ၶွၼ်းၵျင်း သူးတွင်းၶိုၼ်ႈလႅႈ သူးလၢပ်ႈ။

☆ ၵုလပုတ်ႉထဢေႃႇသၢႆႇ– ၵၢံႇမိူးပလၢႆႇ ၵၢံႇႁူသိၼ် ႁူထိံးသင် လွမ်းတၢင်းလင် ပူႇၵွၼ်ႁဵတ်းမႂ်းယၢႆႈ ၵွၼ်ႁဵတ်းဝႆႉ ယိူင်ႈထုင်းပူႇထုင်းပေႃႈတေႃႇႁွတ်ႈ ယၢံးလဵဝ်–ပိူၼ်ႈလူႇၵေႃႈႁဝ်းလူႇ ပိူၼ်ႈၵိၼ်ၵေႃႈ ႁဝ်းၵိၼ်– ပိူၼ်ႈၵံသိၼ် ႁဝ်းၵိုပ်းၶဝ်ႈ ဝၢႆးဝၼ်း လွမ်း ပိူၼ်ႈဝၢႆႈလီၵေႃႈလီ ပိူၼ်ႈဝၢႆႈလၵေႃႈလ ၵၢံႇႁူထမ်ႇသဢေးတြၢႆးပိူင်သင်။

ပုတ်ႉထဢေႃႇသၢႆႇလဵတ်ႈလဵတ်ႈထုၵ်ႇလီၼ်တ်ႈ ႁူၸၵ်းႁၼ်ထိုင်ယဝ်ႉ၊ ပုတ်ႉထပွင်ႇဝၢႆႈၽြႃး ဢေႃႇသၢႆႇ ပွင်ႇဝၢႆႈၶေႃႈသင်ႇၵုံးသွၼ်ၽြႃး– ၵၢံႇၶၶေတၢင်းလူဝ်ႇ ၵၢင်လွႆၽြႃးၶဝ်ယဝ်ႉ။ ၵၢင်လွႆၽြႃး ၶိုၼ်ႈႁိုၼ်ႈသတ္တဝၢႆႇ တင်း လႅၢလႅႈတြၢႆးသိပ်းပိူင်၊ တြၢႆးသိပ်းပိူင်လႆႉ ပရိယတ္တိပိူင်ႇ

မၢၵ်ႈသိႇပိုင် ၽူႇယ်ႇသိႇပိုင် ၶိပ်ႇၶၼ်ႇပိုင် ၊ သိပ်းပိုင်ၶဝ်ႉ
ယဝ်ႉ။

လဝ်ႈၵၢၼ်ၶွႆႈႁၢၼ်ၸြႃးသၽေႇဝ ၶျေႃႉသေလႂင်ႈ
မႃႇၶ ယၢပ်ႉတၢ်ႈလႂင်ႈလႂ်းၵိုင်းလႂ်ႈးၵျင်း လႂ်ႈးၺႃႇ လႂ်ႈး
ထႃႇၶ လႂ်ႈးၵႃႇလၶိင်ႇယၢမ်း လႂ်ႈးၽိုၶၼ်ၵျၢမ်း လႂ်ႈးပုၵ်ႉ
ၵူလ်ႇလႂ်ႈးၽေႇသႃႇ ယႃႇပေလႂ်းသၢင်သေပိုင် ပေႃးယၢင်း
လႂ်ႈးသေပိုင်ပိုင်ယူႇလိုင် တေလ်ႈႁၢၼ်ၸြႃး လိုဝ်းၵၢၼ်မိး
ၶွင်းၶႂပ်ႇ ၶွင်းပိုင်းၶွင်းၵိုင်းၶွင်းၵျင်း ၶွင်းတၢင်းႁူတၢင်းတႂင်း
တၢင်းထၢင်ႇတၢင်းႁၢၼ် ၵၢၼ်ၺႃႇလၢတ်ႈငၶၶၶွႆႉ ၵႂ်း
ယဝ်ႉ ၸြႃးလိုၵ်ႈလွႆႈ မၢၶၼ်ႇမ်ၶၼ်ႈ တၢင်ႇတီႈတၢင်ႇၵၢၼ်
ၶၶွႆႉ ႁဝ်းတေဢၢမ်ႇလ်ႈႁၢၼ်ယဝ်ႉ။

လႂ်းတၵလႂ်ႈးၶွႆႉ ပ်ၶၼ်လႂင်ႈလ်ၢးၵၢၼ် ၶိုၼ်းၵိုတ်း
လပ်ႉပ်ႉတၢ်ႈ လွႆႈၶိုၼ်ႈယွႆႇ မွႆႇသုင်ႁဝ်းငတႉငတႉ ႁဝ်းလႂ်ႈး
ႁဝ်းဢၢမ်ႇႁူတူဝ် ပေႃးလ်ႈလႂ်ႈးဝွႆႉၶွင်းႁူဝ်ၶွင်းၵႂၵ်းယဝ်ႉ ၶိုၼ်း
ၶႂၵ်းၵႂၵ်ႇပ်ႉတၢ်ႈ ယၢပ်ႇၶေႃႇၶေႃႇ ႁဝ်းထၢင်ႇႁဝ်းပ်ၶၼ် တ
ၵႃႇၽြႃးတငပးၽြႃးပေႃးဢၢမ်ႇမူၶၼ်တၢင်းႁူၽြႃးၵၢမ်ႇမ်ၶၼ်ႈ
ၸႃးပုတ်ႉထဝႃႇတ ငေႃႈ ႁဝ်းသႄႉၶိုၼ်းပ်ၶၼ်ၵူၶၼ်းယသႃႇ
သၶေႃႇ ပ်ၶၼ်ရၢၶၼ်ႇသူႇ ၽူႈသၢၶၼ်ၶတ်းၽြႃးဝွႆႉ– ၶွႆႉယဝ်ႉ
ႁဝ်းထုၵ်ႇလီမီးသတိယွႆႇယွႆႇၶႅမ်ၶႅမ်။

ပေႃးတေယုမ်ႇလႂမ်း ၽိုၶၼ်လိၵ်ႈၽိုၶၼ်ၵျၢမ်း ယုမ်ႇ
လႂမ်းၶွႆၢးၺႃႇလၢတ်ႈငၶလ်ၢလ်ၢ– မူၶၼ်ၶၢင်ႇတၢင်းႁူႁဝ်း

ၵူႉသုတ်းဘီႈပႂ်ၵံ ပႂ်သူပ်းပိုၼ်ႈတၢင်ႉၵေႃႉၵွႆးယဝ့်၊ ပေႃး ပႂ်ႉလွင်ႈတၢင်းႁူပုၼ်ႈတူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႉ သႂ်ႇဝႃႈ လူဝ်ႈပူႉပၢၼ် မွၼ်ႉၵွၼ်ၵျၢတ်းမႃးလိူမ်မိူဝ်ႈလွင်လွင်ၵေႃႈ ယႃႉၶူမ်ႈယုမ်ႉ၊ လႂ်းၵၢၼ် ႁဝ်းယၢႆႈၵျၢင်ႇၵံယိပ်းတိုဝ်းမႃး ႁိုင်ၶႄႉယဝ်ႇၶွ့် ၵေႃႈယႃႉၶူမ်ႈယုမ်ႉ၊ တီႈယဝ့်တီႈသုတ်းမၼ်း ၵၢၼ်ႁဝ်း ထၢင်ႉဝႃႈ လိုဝ်ႈလွင်ႈ မိူၼ်ႈမၢၼ်ႉ လီၶႄႉယဝ့် ၵၢၼ်လီ ၼေသၼ့် ၶိူမ်ႇသၼ့် ထူးသၼ့် ၵႂ်ႉမီးယဝ့် ၶႅ့ၵေႃႈယႃႉ ၶူမ်ႈယုမ်ႉလူးၵွၼ်ႉ၊ ၵႂ်ႇၵႂ်ႇၶဝ်ႈ ပွႆးထမ်ႇသႃႉ ၵိူတ်ႇသႃႉ တိူင်ႉပၢင်ႉၵုပ်ႉၵုမ် ထမ်ႇမိတ္တ ႁွႆႈႁူႁွႆႈႁၢၼ် သယႃႉဝလီလီ ၵူဝ်ႁဝ်းမိူၼ်ၶဵင်ႉ ၵူၼ်းမီး သိူင်ၵိူၵ်းၵွႆးၵိုဝ်ႈ– ထုၵ်ႉလီၵႂ်ႇ ၵၢဝ်ၵွၵ်ႉၼႄပိုၼ်ႈ တိူၵ်ႈၵၼ်လႂ်းတူလ်းၼေႈ လၢင်ႉတေ ပိူၼ်ယထႃႉၶူႉတတၢင်းႁူလိုဝ်ႈလွင်ႈၵိုဝ်ႈ။

လဝ်ႈၶိင်းလူင်ၼေႈလၢၼ့် လၢင်ႉလၢပ်ႈဝႂ်ႇဝႃႈ– လွင်ႈၵူႈၶေႃႈ လေႃႈၵူႈၵႂ်း– ၶႂ်းၵူႈတိူင်ႈ ၵူလ်းထိူင်ႈတွင်း လေႃး သၢင်ၶႂ်ပေႃးၼတႄႇၶၢတ်ႉယူႉ တေၵၢဝ်လူႉ သႂ်ႇၵႂ်ႉ ႁတ်း ပႂ်တၢင်းလတ်းၶဝ်ႈထူၼ် ၶၼ်ႈမိူင်မူၼ်ႉၶွင်းယုမ်းၶႂ် ၼေႈ ႁဝ်းထၢင်ႉတေလိူဝ်းယိူဝ် လၢင်ႉပႂ်တၢင်းလတ်း သႂ်ႇ လႂ်ႈၵူႃႉၵူင်ထူၼ်ႉ ၶႂ်ယုမ်းလူင်ဝွ့် ၶွ့်ၵေႃႈလီသတိယွင်ႉယွင်ႉ ၶႂ်ၶၼ်ယူႉ။

ႁူဝ်လွင်ၵူၼ်းလေႃးၵီႉလေႃးၵ ၶွင်ႈၵျသေပိုၼ်ႈၶွင်ႈလီ သေပိုၼ်ႈၶွင်ႈၼေပႂ်ပိုၼ်ႈ ယူႉၾႂ်ႉသႃႉတႃႉသေႉထၢင်ႉႁဝ်း

လႆႈလိူဝ်ပိူၼ်ႈၵမ်ႈၶမ်ၶမ်၊ ၶိုင်းဝႆႈၶၼ် ၵေႃႉၵၢၼ်ထၢင်ႉ ႁဝ်းလၢံ၊ လိူဝ်ပိူၼ်ႈ တဵမ်ႉသေပိူၼ်ႈ ယၢၼ်သေပိူၼ်ႈၵႂတ်း သေပိူၼ်ႈၶွင်ႇၵေႃႈတေမီးယူႉ၊ ၵူၼ်းသႂင်လုမ်းၶွင်ႇ ၽႆႇၵေႃႈ တေႃႈၵႃႉ ၶျူႉတေႃႉၽႆႇ ယၢၼ်ၵေႃႈ ၵူဝ်းယၢၼ် မီး ၵေႃႈၵူဝ်းမီး ၵႃႉယုၵမ်ႉယူႉတေႃႉပၢၵ်ႉ ၵႃသၢၵ်ႈၵမ်ႉယူႉ ထိုင်ႁိုင် ၵမ်ႉလူဝ်ႉထိင်ၵၼ် ၶတ်းၵၼ် ႁႃလႆၢးငပ် လႆၢး သုမ်းယူႉယဝ်ႉ။

လႂင်ႈငပ်းလႂင်ႈသုမ်း လႂင်ႈၽိတ်းလႂင်ႈထုၵ်ႉလႂင်ႈ ၶႅႉလႂင်ႈသႃႉၵေႃႈ တေႃႈၵမ်ႉပေႃးထူးသင်ၵၼ်– ပၼ် ပိူၼ်ႈငပ်ႉႁဝ်းၵေႃႈ ၽၢဝ်ႉႁဝ်းၵၢမ်ႉယႂမ်းသင်ၶင်ႉၵဝ်ႉ ၵႂၢမ်း ပၼ်တၢင်းထၢင်ႉ ၵၢတ်ႇတဝႆႈလႅၢလႅၢ ပၼ်ၶိုၼ်းပလၢတ်ႈ မၢတ်ႈဝႆႉ ၶႅႉယဝ်ႉ ၵဝ်မႃးလပ်ႉႁူမ်ႉတုမ်းတႃၵၼ် ၵမ်ႉ လႆႈႁၼ်တြႃးလိုဝ်ႈလႆႈ။

ငိၼ်းပိူၼ်ႈလၢတ်ႈလၵေႃႈၶိ သင်ပိူၼ်ႈလၢတ်ႈလိ သံႉလုမ်း–မိူဝ်ႈပိူၼ်ႈယႂင်ႈထၢင်ႉၵျ ယိူဝ်ႉပိူၼ်ႈၶ သံႉလႆႈလံ လိူဝ်းၶႅႉႁႂင်ႉ တုၵ်ႉၶသိၼ်ႈသိၼ်ႈယဝ်ႉ။ ၵႃႉရိုႉမျူဝ်းၵမ်ႉ ထုၵ်ႉ ၵၢမ်ႉမဵၼ်ႈလႆႈ ပေႃးၶိုၼ်ႈႁႂင်ႉႁၢႆႈ မႆႈလိူတ်ႉၶိၵဵၼ်ၶၼ်ႉ– လင်ႉႁႂင်ႉတုၵ်ႉၶၵမ်ႉလႆႈ။ ၵႃႉရိုႉၵၢၼ်ထုၵ်ႉထၢတ်ႈမဵၼ်ႈ လႆႈ သံႉပေႃးယုမ်ႉယႆၢႈယူႉငၢႆႈ လူမ်းသိူဝ်းဝႆႉ ၶႅႉၵေႃႈ ႁႂင်ႉတုၵ်ႉၶၶင်ႉၵဝ်ႉ၊ ၵႂၢမ်းၵႃႈၽူႈၵၢၼ်ႁူလၵ်းတုၵ်ႉၶ ၶိုင်း လႆႈမူၼ်ႈလႆႈသိူဝ်းၶၼ်ႉ ႁၢႆႉၶၢၼ်းမီး၊ တီႈၶႂ်ႈပေႃးႁဝ်း

ႁပ်ႉၼံႃႇ လိူင်ပျေႃႇလိူင်မူၼ်ႈလူမ်းသိူဝ်း ပျႃးံၵေႃႈ လိူင်မံႈၼီ ၼိူင်သံႉတေမႃးလူးႁဝ်းလႆႈ ပျႃးံ ၼင်ႇၵဝ်ႇ– ယႃႇပေ လူမ်းလိူဝ် ၼီလိူဝ်ၼေႃႇယိူင်ႉ။

ထၢႆႈလိူင်ၶူၼ်လိူင်ၼေႃင်းလိူင် ၶိူင်ႈႁၼ်တြႃး သယႃႇဝ ၵေႃႈ လူဝ်ႇမီး မႃၼ်ႇတႃပလႃႇၵွၼ်တႃင်း ယႃႇပေလူး ၵဝ်တႃၼိူဝ်ႉ၊ ၵုႁမႃႇ မူၼ်ၼင်ႇႁဝ်းၶိူင်ႈတူလႆးၵိူႃႇ ၼိူဝ်ပႃလွႆ တီႈၵႆၵႆၼၼ်ႈ ပေႃးၵွမ်ႉလူးၵဝ် တႃၼိူဝ်ႉၸတႉ ၵံႇ လိူင်ႈလႆႈလႃးလႃး၊ သင်မႃးတိူဝ်းတင်း မႃၼ်ႇပွႂ်င်းလူင် ၵၼ်ႁူပ်ႈသႆႃတႃ တူလႆးၵႆႁၼ်လံထိူင် ႁၼ်ထိူင် ၼိူဝ်ပႃလွႆ မီးသင်ၵေႃႈလိူင်ႈလီလီယူႇ၊ တြႃးသဢေႃႇဝၼ်ႉၵေႃႈပေႃး လူးတႃၼိူဝ်ႉၸတႉၵံႇႁၼ် တႃၼိူဝ်ႉႁၼ်ပလႃတ်ႈၵွႆးမူဝ်ႈ လိူင်ၵဝ်မႃၼ်ႇတႃပလႃႇ မုင်ႈၵိူႃႇယိူင်းတူလႆး ထင်ႇႁၼ် ပရမႃတ်ႈသဢေႃႇဝ ထၵၼ်လွတ်ႈမုၼ်ႈၸွင်ပွတ်းယႃဝ်း မူၼ်းၶိူင် ၸီသႃင်သတ်းၵူၼ်းယဝ်ႉ။

တူလႆးမူဝ်ႈ ပတ်ႉလုပၼ်ႇၵႃႇလသမယ ၵၼ်ပီၼ် ယူႇမူဝ်ႈလိူဝ်ၸလႈ ၵတိတ်ႉ ၵၼေႃႇၵႃတ်ႈ ၵၼ်ပူၼ်ႇမႃး ၸလႈမူဝ်းဢေႃႈယႃႇပေႁႃ၊ ပေႃးဝူၼ်ႇၶိုၼ်းတင်းလင် ၵိူင် လွမ်း ၵႃႇရႆႇၵဝ်ႇ၊ သင်ဝူၼ်ႇၵိူႃႇမူဝ်းၼေႃႈ ထႃင်ႇဝံႉထႃႈ လႆႈလႆႈ၊ သဢေႃႇဝတြႃး ပေႃႇပီၼ်မႃးမူဝ်ႈႁူပ်ႉ–ႁူပ်ႉတီႈ လိူင် ပေႃႇတီႈၼၼ်ႈ တိုၼ်းၵံႇမၼ်ႈလိူဝ်လွမ်း၊ ပီၼ်လိူဝ် ယဝ်ႉမူတ်းၵိူႃႇ ယႃႇပေထႃင်ႇၵိုတ်းသင်၊ ႁုတ္တႃအဘႃဝ

ၵိတ်းသုင်ႇလႃသဝေႃး၊ ထၢင်ႇၵေႃႈသိင်ႈ ဝူၼ်ႉၵေႃႈ သုတ်း လင်ႇတေၸုတ်းမၵ်ႉၵ၊ ႁႂ်ႈပွင်ႇလိူင်ႈလိူင်းႁၢၼ်၊ သဝေႃးတြႃးမွၵ်ႇၼၶပေၶ ပိၼ်သၽႃႇဝပရမၢတ်ႈယဝ့်။

ၽွၵ်ႉႁႃတေႃႁၢၼ် ၽွၵ်ႇၵၢႆႇတၶၼ်းမၶၼ်းၵၢႆႇႁူ ၶုမ်ႇ ၵေႃႈယဝ့် ထဝ်ႈၵေႃႈလႆၢး ယိင်းလႆၢးၵၢႆႇလိူၵ်ႈ ထိူၵ်ႈၽွၵ်ႇ မၶၼ်းႁူ ႁူႁၢၼ်လိင်ႈပွင်ႇလိင်း ၶွပ်ႉပိၼ်ႁိင်းဝိပသာၶေႃႇသိုပ်ႇ ႁၢၼ်ႁႃႇတိၵ်းတိၵ်း၊ တေႃႇႁွတ်ႈတီႈ ဝိပသာၶေႃႇသုတ်း လင်ႇတေၸုတ်း ၵသင်ႇၶတထၢတ်ႈ ႁၢၼ်ၵၶၼ်ၵၢႆႇပိၼ် ၼလႈၵၢႆႇလု ႁူလွၵ်ႉၵိလေႇသႃႇၵၢႆႇမီး ၵႃႇရိုႇလေႃႇမႃး ထိင်ႈၵိူၼ်းလွၵ်ႉ ႁၢၼ်ထိုင်သဝေႃးတြႃးပေႃႇၶွၼ်းလွၵ်ႉ ၵၢႆႇလိူတ်ႇ ၵၢႆႇမ်ႈ ၵၢႆႇၶွၼ်ႈႁၵ်ႉၵၢႆႇၶွၼ်ႈလႆႈသင်ယဝ့်။

လဝ်ႈၵၶၼ်မီး ၵၶတွၼ်လၢၶၼ်ႇလင်ႇမုင်ႈႁၢၼ်ၵၶတွၼ် လၵ်ႉၶၶေႃႇလီလီ သယေႃးတြႃးပရမၢတ်ႈ မူၶၼ်ၶဝ်ႇမွၵ်ႇ လၢတ်ႈ ႁူင်ႉပၢင်း တူလိူဝ်းယူႇသေႇသေႇ တုၶၼ်းၵၢႆႇလႆႈ ၵျၢမ်ႇၵၢင်ႈၶိုင်ပွင် ႁွတ်းၵဝ်လႃးလႃး၊ မူဝ်ႈႁဝ်းႁႃးပ်ႇ ႁူပ်ႇႁၢၼ် သယေႃးသၽႃႇဝ သၶၼ်ႇထလွင်ႈထၢင်ႇ တၢင်း ဝူၼ်ႉၵၢင်လွၵ်ႉ ၽွၵ်ႇၵေႃႈယၢႆႈထၢင်ႇမႃးၶႆၶေႃႇၶေႃႇ– ထၢင်ႇ ပေႃးၵၢႆႇယဝ့်ၵၢႆႇဝၢႆး ထၢင်ႇၵူဝ်တူၵ်းငေႃႈး ထၢင်ႇၶွၼ်ႈလႆႈ ၶီပွၶၼ်ႇ ထၢင်ႇဝႃႈ မၢၵ်ႈလၢၶၼ်ႇၽူလ်ႇလၢၶၼ်ႇ တေလႆႈ ႁွတ်းၵဝ်။

ထၢင်ႇတၵထၢင်ႇ ၼွ့်ၵေႃႈယၢမ်ႈထၢင်ႇမႃး ၼမ်ၼေႃႇ ၼေႃႇ၊ ထၢင်ႇႁဝ်းၵျေသူၼ်ႈ ထၢင်ႇပူၼ်ႈလႄႈလူဝ်ႁဝ်း– ထၢင်ႇမဝ်းထၢင်ႇမႃႈ ထၢင်ႇဝႃႈတေလႆႈၵႂႃႇႁႃတြႃးတီႈ မူင်းလႄ?ထၢင်ႇလူဝ်ႇၵၼ်ႉလႄမတ်ႉလႄ ႁႂ်ႈပေႃးၼိမ်ႉဝ့်ႁူင်ႁူင် ထၢင်ႇလူဝ်ႇၼၼ်ႈ ပေႃးၵႃႇတူင်ႉၵႃႇၼိူင် လင်ႇတေပွင်ႇ– မၢင်ပွၵ်ႈၵေႃႈဝႃႈ လူပ်ႇၼႄႈၽဵင့်ၽဵင့် ၼၼ်ၼႄႈမွတ်ႈမွတ်ႈ ၵႃႈၵမ်ႇႁွတ်ႈ မၢၵ်ႈလၢၼ်ႇၽူလ်ႇလၢၼ်ႇၵမ်ႇလူး ၼီႈမုၵ်ႈ လႆ ၼမ်ႉတႃယွႆႉၵေႃႈ ၵမ်ႇလိတ်ႉ– ၵူၼ်ႉၵမ်ႇၽိူၼ် ၼူမ်းၵမ်ႇ တူၼ်ႇ ယူၼ်ႉၵၼ်ႈႁဵတ်းၼႆ လင်ႇတေမျၢတ်ႈယူဝ်ႉဝႃႈၼႆ လႄႈ။

မၢင်ပွၵ်ႈသမ်ႉ ၽိူၵ်းပႄႉလွမ်း လူမ်းၼဝ်ႈလူမ်းၵွၵ်ႇ ထူလႆႈလႄႁၢင်ႉႁၢင်း ထၢင်ႇလႄတေၼိမ်၊ မၢင်ယဝ်ႇၵေႃႈ ႁၢင်းလဝ်ႈၵဝ်ႇ ႁူမ်ႇႁူဝ်တူမ်းတႃ ထတ်းၼပ်ႉတၵ်ႈ ၵိလေႇ သႃႇ ယႃႇဝ့်ယၢမ်းလိုဝ်ႈ ယၢမ်းသဝ်း– ၵဝ်လိမ်ႉမူင်းလႅင်း တေႃႇလပ်းသိူင်ႇ ၼိၼ်ႇပဝ်ႇယၢမ်းလိုဝ်ႈၵမ်ႇပၼ်ဝ့်– လႆးၼွ့် တေလိဝ်းႁၼ်တြႃးထူးယူဝ်ႉ၊ မၢင်ၵမ်းၵေႃႈ တၵွႃႇယူႇ ၼွႆးထမ်ႈၼွႆးႁူး ဝတ်ႉႁႂ်ႈၵိလေႇသႃႇလိဝ်းႁွႆႈ ၵမ်ႇၼၼ်ၵွႃႇ ယူႇၼူဝ်လွပ်ႈႁၢႆ ၽၢတ်ႇမေးယၢတ်ႇလုၵ်ႈ ပိတ်ႈသၵုလိူဝ်ႇ ပိတ်ႉလေးၵူႈပူင်ပူင်လင်ႇဝတ်ႉပတ်ႉႁႂ်ႈ ၵိလေႇသႃႇတၼ်ႈ လိဝ်းႁၢင်ႈ လူဝ်ႇၵွႃႇထၢင်ႈတီႈၼၼ်ႈတီႈၼႆႈ တေဝ်ႈလဝ်ႈ လႄ–ၽွႆတေမႃးပၼ် ႁဝ်းႁၼ်ၼိပွၼ်ႇ လၢၼ်ႇၵၢင်ႈယွၼ်း

သူး ငပႆၢၵိူၼ်ႈၶိုၼ်ႈလႆႈတြႃးထူးတြႃးမျၢတ်ႈ လိဝ်းၵူၼ်း ပရ မၢတ်ႈ လိဝ်းလႆႈမၢၵ်ႈၽူလ်ႈၶၶ်ၶၶ်ဝ်းဝ်းငတႃႇရျ။

ဝူၼ်ႉလူ လႆၢးတၵလႆၢးၵေႃႈ– ၵႃႈပီၼ်လႆၢးၶင်ႈ လႆၢးလုၵ်း လႆၢးလုၵ်ႉ လႆၢးပႆ လႆၢးယၢင်ႈ လႆၢးတၢံး လႆၢး ၵိဝ့် လႆၢးၵိၶ် လႆၢးၵံသိၶ်ၶွၶ်းၵျင်း လႆၢးသူးတွင်း လႆၢး ၵိတၢ်းၵံႇမထၢၶ်းဝိပသသၶႄႇ လႆၢးသြႃႇၶၶ်ႉ ၵၢပ်ႈတေ မိၶ်ႈလိုၵ်– လႆၢးသြႃႇၶ်ႉၵိုဝ်ႈ ၽွင်ၵေႃႈမႃးလူမ်းယွင်ႈ– လွင်ႈၽွင် လႆၢးမၶ်း လႆၢးၶၶ်ႉတေလိုၵ်ႈ လႆၢးလိုၵ် တေထူး လူးယဝ့် မၢင်ၵံးတကၢဝ်သြႃႇႁဝ်းဝႃႈ– ၵႃႈပီၼ်လႆၢးတၵ လႆၢး သံႉၶိုၶ်းလွမ်းႁူမ်ႇ လွမ်းလပ်ႉ လွမ်းတပ်ႉ လွမ်း ၵိုတၢ်း လိုၵ်ႁဝ်းဝ့်၊ လိုၵ်ၵူဝ်ၵေႃႈၵၢံႇယဝ့် လိုၵ်ၶိုၵ်ႈလႆႈၵေႃႈၵၢံႇ ဝႆၢး– မၢင်လႆၢးၵေႃႈ ႁဝ်းယွင်ႈယေႃးထေႃးပၶႄႇ မၢင် လႆၢးသံႉႁူႇငၶႃးၵူႇၶ– ၵျၵၢံႇၵျ လီၵၢံႇလီ ၶိလိုၵ်ယၢပ်ႇ ၵွပ်ႈ ၵိၶ်ၶဝ်ႈႁဝ်းလၢတ်ႈၶိုဝ်းပိုၶ်ႈမႃးၶံၶႄႇယဝ်ႉ။

ၵေႃ— ႁွီးဝႃႈပုတ်ႉထဝႃႇတ သၽႃႇဝတြႃး တၢင်းႁၢၶ်ၽြႃးၶ်ႉ ၵၢံႇမီးၵိုင်း ၵၢံႇၵိုင်းလူးၽွင်– ၵၢံႇလႆၢႉ ၵၢံႇႁိုင်ႈ တၢင်းလိုၵ်လႃးလႃး– လင်ႇဝႃႈမလ်ႉသိမ ပတိ ပတႃႇၵိုဝ်ႈ။ တူလ်ႈၶိုင်းထံႇမလၵျႃၵေႃႈငတႇၵၢဝ်ၼွမေ ဘိက္ခဝေ ႁူႇၽေႃႇၶႄႈ သံႉဝႃႈ ပေႃးလႆႈၶိၶ်တူဝ် ၶိၶ် လိုၵ်ၵိတၢ်းၵၢဝ် ပီၼ်ၵၢၶ်မဝ်ၵတ်ႉတ ဂိလမထႃႇၶုယေႃးၵ ပေႃးသံႉ ၵၢံႇလႆႈၶိၶ်သင်– လွမ်းလင်ၵႃႇမၵႃႇရိုႇ ႁႃႈ

ယိုင်ႈ ၶဝ်ႇပိူၼ်ၵႃႇမသုၼ်ၶဝ်ႈလိၵႃႇၶုၼ်ယေႃးၵႃ၊ တၢင်းႁူ တၢင်းႁၼ် ႁူႉလွတ်ႈသွင်ၵၼ်ၶဝ်ႇ လႄႈမိူၼ်ႈတၢင်းသိူၼ်ႈ ၵၢင် မၼ်ႉသိမ ပတိပတႃႇ လုၵ်ႈမီးပၺႃႇၼႆႈ သတိ ၵွၼ်တၢင်း လႄႈသၢင်းလၢင်း ႁူလၵ်းၵႃႇရုံႇ ပရမတ်ႈ ယဝ့်။

တုလၺ်းၶိုင်းၵၼ်တေ လၵ်ႉၶၼေႇသုတ်ႉၵေႃႈ သံႉ ဝႃႈ- ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ ရူပဉ္စ ဟိတံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိသ- ၶဝ်ၼႆႈ ၵိုၼ်းတၢႆးပွင်ႇဝႃႈ ရၢင်ႇၶၼ်း ၶဝ်ႁဵ ရုပ်ႈၶဝ်ႉၵႂႃႇလိုၼ်ႈၵဝ်- ပေႃးထၢၼ်ႈလိုၼ်ႈၵဝ်ၼတေႉ ၵဝ် ၶိုၼ်ႈပိူၼ်ၶဝ် တေလႆႈပိူၼ်လွမ်း ၵဝ်ၵႂႃႇၶိုၼ်ႈပိူၼ်ၶဝ်- ၶဝ်ၵေႃႈ တေၵႂႃႇလႆႈပိူၼ် ဝႃႈၶဝ်ယဝ်ႉ။ ၵေႃႈ ပရမတ်ႈၶဝ်ႇပိူၼ် ၵၼ်တေလုင်- ႁဝ်းၶိုၼ်ႈႁၼ်ၵၼ်တေ သံႉၵဝ် ၵတ္တလွမ်းႁႃ ၵၼ်ႇ ၶိူၼ်တုဝ်ၶိူၼ်လိုၵ်ႈႁိုတ်းၵၺ်ႁႃ၊ၵဝ်ႁၢင်းႁဝ်းပေႃးဝႃႈၶဝ် လိုင်- မူၼ်ၶၼ်ႈႁဝ်းဝႃႈ ၵဝ်ၶိုၼ်ႈပိူၼ်ၶဝ် ၵဝ်ၶိုၼ်ႈပိူၼ်ၶဝ် ပိူၼ်လွမ်းၼႆႈ ပိူၼ်လွမ်းၼႆႈ ၶဝ်ၵွႆးၵုဝ်ႈ ပေႃးၶိုၼ်ႈႁၼ် ဢိုး တုလၺ်းၶိုၼ်းမႃး ၶိုင်းတုဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ဝႃႈၶဝ်ၼႆႈ- ပေႃးႁဝ်း ၶိၼ်တုဝ်ၶိၼ်လိုသေတုလၺ်းၵေႃႈ တေႁၼ်ၵၼ် ၶိၼ်တုဝ်ၶိၼ်လိုၶၼေၵုလၺ်းၶၼ်ႇၵဝ်ႇ၊ ၵၼ်ၶိၼ်ယူႇၶၼေ ပႆႇလိုၼ်ႈသၸေႃႇဝ- ပေႃးၶိုၼ်ႈႁၼ် ၵၼ်တေ လုၵ်မီးလၢၼ်ႇ ၵၼ်တေတုလၺ်းလႄႈႁၼ်- ယူႇၶိုင်းသၽႃႇဝတုလၺ်းသၸေႃႇ ဝ လႄႈလၢႆးၵုဝ်ႈ။

ၶင်ႈဝၢႆႈၶၼ်ၵေႃႈ မိူဝ်ႈၽိုၵ်ႈလၢမ်းတူၺ်းငတ-
ၽိုၵ်ႈလိူဝ်ႁိူဝ်ၵေႃႈလီယူႇ၊ ၽိုၵ်ႈတူၺ်းလေႈလေႈ လႅင်ႇ
တေႁူလွတ်ႇလွတ်ႇ၊ ႁွႆးၵၢႆႈပေႃးၽိုၵ်ႈယဝ်ႉ ႁၢဝ်းယၢႆႇပေ
လွႆး လၢႆးၶၼ်ႉလၢႆးၶႆႉ ဝႃႉပႅတ်ႈထၢင်ႇတၢၵထၢင်ႇ လၢႆးတၢၵ
လၢႆးတူၺ်းလွမ်းသၢႆႇ ၼေႃႇၸၢၵၶၼ်ႇပေႃႇပိၶၼ်ယူႇမိူဝ်ႈလဵဝ်ၶႆႉ
ၵႃႇလႆႈၵၶင်ႉလိူင် မတ်ႉလိူင် ၵႃႇလႆႈၶိၼ်တူဝ် ၶိၼ်လိူင် တူၺ်း
မိူဝ်ႈလိူင်ၵေႃႈ တေႁၶၼ် တၶၼ်းမိူပ်ႈလိူင်ႈၵေႃႈ တိုၶၼ်းလႅင်ႈ
ႁၶၼ်ယဝ်ႉႁၶၼ်ထႅင်ႈၶမ်လွမ်းၵၢႆႇရိုႇပရမၢတ်ႈႁၶၼ်ထၢတ်ႈ
တုမ်ႉတေႃႇလေႃႇၵၶၼ်သေယဝ်ႉ လုလဵဝ် မူတ်းသိင်ႈလွမ်း
တိုၵ်းတိုၵ်း။

မိူဝ်ႈၽိုၵ်ႈငလႈမိူဝ်ႈတိုၵ်း ၵႃႇမိူၶၼ်ၵၶၼ် ၵုပမႃႇ
ပိၶၼ်ၶင်ႇၵူၶၼ်းသွၶၼ်ၵၢၶၼ်သိုၵ်းယဝ်ႉ မိူဝ်ႈၽိုၵ်ႈငတႉ လူဝ်ႇ
သွၶၼ် လၢႆးၵၢၶၼ် ၽိုၵ်ႈမူပ်ႇ ၽိုၵ်ႈၵၢၶၼ်း ၽိုၵ်ႈပဵပ်ႉ ၽိုၵ်ႈ
လဵၶၼ်ႈ ၽိုၵ်ႈၵဵၶၼ်ႇ ၽိုၵ်ႈယိုဝ်း တင်းဝၶၼ်း တင်းဝၶၼ်း-
ႁွႆးၵၢႆႈၽွင်းတိုၵ်ႉၽိုၵ်ႈယူႇၶငၶၼ်ႉရၢၶၼ်ႇသူႇၵႃႇတၢႆႈႁွပ်ႈႁၢဝ်း
သေလိူင်- မိူဝ်ႈလိူင် ၽိုၵ်ႈမေႃႇ ၵတ်ႉၶဵၶၼ်ႇ လဵၶၼ်ႈယၢႆႈ မေႃႇ
ၵၢၶၼ်သိုၵ်း ငဝ်ႈတေႃႇပႃႈယပ်ႉလႅင်ႇၵွၵ်ႇတိုၵ်းသိုၵ်း ယုၵ်ႉ
ႁွင်ႈယွင်ႈမၢၵ်ႇၶဢၵ်ႈလူးၵၶၼ်- ယၢမ်းၶၼ် ၽိူင်တၢႆႈၽိူင်လိပ်း
လႅင်ႇႁူ- ၵူၶၼ်းၶဝ်ႈပၢင်သိုၵ်း ၵိူဝ်ႇတိုၵ်းရၢၶၼ်ႇသူႇ ၵၢၶၼ်
ဝၢႆႈၶႆႉ ၵႃႇလိူၵ်ႈတိူဝ်ႈ ၵႃႇလိူၵ်ႈၶိင်ႇလိူၵ်ႈယၢမ်း ႁူပ်ႉရၢၶၼ်ႇ
သူႇမိူဝ်ႈလိူင် လူဝ်ႇတိုၵ်းမိူဝ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵူၼ်းႁႃၵြႃးၵေႃႇ ပေႃးႁဝ်းၽိုၵ်းမေႃႁူႁၼ်ရဝ်ႈ ၼေႃမ်ႉၼၼ်ႉထႃႉ ၵႃႉယတၼယဝ်ႇ မူၼ်ၼင်ႉၵူၼ်းၼဝ်ႈ ပၢင်သိုၵ်းၼင်ႉၵဝ်ႉ သိုၵ်းၵိလေႉသႃႉ ပေႃႉမႃးႁူပ်ႉလႃး တၢင်းတႃ တၢင်းႁူ ၼူႈလင် သူပ်းတူဝ် ႁူဝ်ၸႂ် တၢင်းလႂ် မူဝ်ႈလႂ် သေၵမ်ႉဝႃႈ ႁူၵႃႈလူဝ်ႉတိုၵ်းၵမ်းလိဝ်၊ ယႃႉႁႂ်ႈ သိုၵ်းၵိလေႉသႃႉ တၼ်းလႆႈၼဝ်ႈမႃးယတဝ်ၵဝ်းၼႂ်းၼၼ်ႉ ထႃႉၼႂ်ႇ– ဝႆႇသတိမီးပႃႉထွမ်းထိင်း ပႂ်ႉလႂ်းလွမ်ယူႉသေႉ သေႉ၊ တီႈယဝ်ႇဝဝ်ႈၸုၼ်းပူင်လူင်မၼ်း ႁဝ်းလူဝ်ႉႁူၵ်း ရဝ်ႈ ႁူၵ်းၼေႃမ်ႉ ၵၼ်ပေႃႉပၼ်ထွမ်း တွႃႉရႁူၵ်းႁူး– တၢင်းတႃ ၵၼ်လႂ်ပၼ်ရဝ်ႈ ၵၼ်လႂ်ပၼ်ၼေႃမ်ႉ၊ တၢင်းႁူ ၵၼ်လႂ်ပၼ်ရဝ်ႈ ၵၼ်လႂ်ပၼ်ၼေႃမ်ႉ ႁႂ်ႈႁူလႅင်ႈ လႅင်းပွင်ႉ ႁၼ်တိုင် ပရမတ်ႈလီလီ လင်ႉႁွႆႈပႂ်ႉၸႃႉဝၼႃႉ၊ ၵဝ် လႃၼ်ႉဝိတ်ႉထၢၼ်းတူလ်း ၵမ်ႉလူဝ်ႉလိူၵ်ႈယူလ်းတီႈထႃႉ ၼ ၵမ်ႉလူဝ်ႉဝႆႇၵႃႉလၼိင်ႉယမ်ႈ– ၼႂ်းၵိရိယႃႉ ပထသီႉ ၵၼ်ႇ မူဝ်ႈလုၵ်းမူဝ်ႈပႆႇ မူဝ်ႈၼင်ႈမူဝ်ႈၼွၼ်း ႁႂ်ႈမီးသတိ ၼေလႈ ပႃႉပႂ်ႉ လင်ႉႁၼ်လႆႈလႅင်ႈလႅင်ႈ။

ၼႂ်ႈၼူႉတၢင်းလႂ် ပႆႇတၢင်းလႂ် ယုၵ်ႉယၢင်ႈၽိုၼ်ႉဝႆႉ ၼူၼ်းယၼ်ႉ ၼႂ်ႈႁဵတ်းလူႉႁူဝ်ႁဵတ်း သမ်ႉဝႃႈၵမ်ႉႁဵတ်းလူႉ ႁိုဝ်ယဝ်ႇၼႆႇၵေႃႈ တိၼ်းရဝ်ႈၼေႃမ်ႉ ပၼ်ၼေၼယူႉတႃႉသေႉ ၼႂ်းၵႃႉယသင်ႉၼႃႉရ ဝလီႉသင်ႉၼႃႉရ လိတ်ႉတ သင်ႉ ၼႃႉရ ၵမ်ႉၵိတ်းၵမ်ႉလိုဝ်ႈလႅၵ်ႈလႆႈၼိုင်ပွင် ပၼ်ၼၼ်ႉထႃႉ

ဝႆႉယူႇၵူၼ်းယၢမ်း ၵႃႇႁၢမ်း ၵႃႇၵၢတ်ႈ ႁဝ်းလူဝ်ႇမီး ပလႅၵ်ႇ မၢၵ်ႇတႅပရမၢတ်ႈ– တူလၢႆးလွမ်း ႁၢၼ်လွမ်း ၶိုတ်းၶိုတ်း၊ တီႈတွၼ်ႇၸႂ်ႈ ႁူႉၶၼ် ၵႃႇလွမ်းႁၢၼ်ၶိုတ်းလႆႈၵေႈ တီႈ မၶေႈတွၼ်ႇရ ထႅၼ်ႇၶွင် ပႂ်ႉႁၢၼ်လႆႈလီလီယူႇ၊ လွင်တႄႉ ႁၢၼ်ႁၢင်ႈ– လွင်မၶေး လွမ်းႁူ၊ လွင်ႁူ ဝၼ်းသင်– လွင် မၶေးလွမ်းႁူ၊ တၢင်းႁူႈႁူး ၵႃႇပေႃႇၵေႈ ထႅမ်ႇမႃႇႁဵဝ် တုမ်ႉတေႃႇလေႃႇဝႆႉ– ၶႂ်ႈၵေႈပႂ်ႉႁၢၼ်လႆႈလီလီယူႇ။

လင်ဝႃႈ ၵြႃးသၢင်ႇဝၼ်ႉ– ၵႃႇလႆႈၵိတ်းၵၢပ်ႇ မျဝ်းလႆႈၶိုင်ပွင်ၵိတ်းၵၢပ်ၶၼ်ႉ ၵႃႇႁူင်ႉသယႃႇဝ ၵွပ်ႈၽွင် ၵႃႇလႆႈလွမ်းၵိတ်းလွမ်းၵၢၼ်ႇလွမ်းၵျႃႇလွမ်းဢမ်း တိုၼ်း ၶၵူဝ်ႇသၢင်ႇသၢင်ႇဝ ၵြႃး ပိၼ်မႃးဢၶပၶ်ဢၶပၶ် လူဝ်ႇၵၢပ်ပလႅၵ်ႇပႂ်ႉႁၢၼ် သတီပႃႉလွမ်း တူလၢႆးမူဝ်ႈလွင်ႁၢၼ် မူဝ်ႈၶၼ်ႉ– ပိၼ်တီႈလွင်လုတီႈၶၼ်ႈ ၵႃႇမၶၼ်ႈ ၶၢၼ်လွင် ၵႃႇမီးၽွင် ၵၢၼ်လိုဝ်ႈပုၵ်ႉၵူၺ်ႇ သတ္တဝႃႇ– ႁွမ်းမီးလၵ်ႉၶ ၶႅႇၵၢၼ်တွၼ်းလႈလၢၶ်ႇၵၢၼ်လွမ်းႁၢၼ်လွမ်းတပ်ႉတတ်း ပၶ်ၶၼ်ႉႁွမ်း။ လင်ဝႃႈၵြႃးသၢင်ႇဝ– ၵႃႇမီးထႃႇၶ ၵႃႇလူၵ်ႈၵႃႇလၶိင်ႇယၢမ်း– ႁၢမ်းမီးၵူင်းၶၼ်ႉၵူင်းၶၼ်ႉ။

ၵႃႇႁဵဝ်ႇသၢင်ႇဝ ပရမၢတ်ႈ လူဝ်ႇသေရပ်ႈထၢတ်ႈ ၶမ်ႇထၢတ်ႈ တိုၼ်းၵႃႇမီးသင်– ယႃႇပေႃႇၵွမ်းမုၶ်ႈ ၽွင် ပွတ်းယၢဝ်း မူၶ်းၶၢင် ၽီသၢင်သတ်းၵူၼ်းပုၵ်ႉၵူလ်ႇ သတ္တဝႃႇၵသၢၵ်ႈၶၢၼ်ငဝ်းၵဝ်မႂ်းယိုင်းလၢႆး– ၵႃႇမီးယူၵ်ႇ

ၵိႇလိလႅင်ႇ– သိၢလႅင်ႇ, သီႇလႅင်ႇ, ၵၢံႇမီးပုင်ႇ႐ၢၶၼ်ႇ, သၢၶၼ်ႇ တၢၶၼ်ႇသင် လင်ႇဝႃး ပရမၢတ်းသၽေႃႇဝ လွတ်းသေ လေႃးၽ– တေႃးသ– မေႃးႁဝ်ႉ။

ၵွပ်းၵၢံႇႁူၵၢံႇပွင်ႇ သၽေႃးပရမၢတ်းလင်ႇတၢင်ႇ လွမ်းပလႃတ်း မၢတ်းပၼ်ၶပိူၼ်းပၼ်ႁဝ်း ၵဝ်းၵၼ်ၵၢၼ်ၶၼ်ႉ လိူင်း ၵၢံႇလိူင်း ၶိူင်းတွပ်ႇၶိူင်းထႅင်ၶိူင်းၶတ်းၵၼ် ပေႃးယင်းမီး သွင်ၵၢၼ်သွင်ၽဝ်ႇယူႇငတႃႉ ပႃႇလိူင်းသၽေႃႇဝ။ သၽေႃႇဝ ပရမၢတ်းငတႃႉ ၵၢံႇမီးၵၢၼ်ပေႉ ၵၢၼ်သုမ်းၵၢံႇမီး ၵၢၼ် လိူင်းၵၢံႇလိူင်း ၵျၢံႇၵျ လီၵၢံႇလီ တီးယဝ်ႉ.တီးသုတ်းမၶၼ်း ၵၢၼ်ဝႃးယုမ်ႇ ၵၢံႇယုမ်ႇၵေႃးၵၢံႇမီး လီၵၢံႇလီယုမ်ႇၵၢံႇ ယုမ်ႇၵၢၼ်ဝႃးၶၼ်ႉ ပၼ်ၵတ္တဝႃးၵွႆး။ ၶိူင်းယုမ်ႇၵေႃးယုမ်ႇ ၵၢံႇယုမ်ႇၵၢံႇယုမ်ႇဝႃးၶၼ်ၵေႃး - သၽေႃးတြႃးတိုၶၼ်းၵၢံႇ လိၵ်းလၢႆးၶၢႆႉပိူင်း ၵၢံႇယိူင်းလွမ်းၵိူၼ်းၽိူင်လႃးလႃး သယႃႇ ဝတြႃး တိုၶၼ်းပၼ်ၶဝ်ႉၶင်ႇၶၶၼ် ၵၢံႇမီးသွင်ၵၢၼ် ၵၢံႇမီး သွင်ယၢႆႇလင်ႇဝႃးၵေႃးၵေႃးထံမေႃးယဝ်ႉ။

ၵုပမႃႇ "မံး" ၵၢၼ်ဝႃၶၼ်ႉတိုၶၼ်းမီးလၵ်ႉၶၶေႃႇ မံးပိူင်လိၼ်ၵွႆး ၽူးလိုၽိူင်မႃးတိုပ်ႉလႃးၵေႃး တိုၶၼ်းႁူမံးၵၢံႇ ႁၢင်ႉ– ၶိူင်းတၢင်ႇလိုပ်းမၶၼ်း လိုပ်ႉႁူပ်တၢင်ႇ– ၶိူင်းထၢင်ႇ လိုပ်ႉႁူပ်ထၢင်ႇ– သယႃႇဝတြႃး ၵၢံႇႁူင်းၵၢံႇႁိူင်းလွမ်း ပလႃတ်းလႃးလႃး– သံႉမႃး တၢင်ႇလိုပ်းမၶၼ်းထိူင်း လၢႆ မိုၶၼ်ႇလၢႆႁိူင်လၶၼ်ၵေႃးတိုၶၼ်းမီး "မံ" ပိူင်လိၼ်ၵွႆးယဝ်ႉ။

သၶၸေႃးပရမၢတ်ႈၶွႆႈ ၸေမႃးတၢမ်ႈၵႂၵ်ႉ မႂၵ်ႉ ၶႆႈငၶၵၢၼ်မေၵႃႈၵမ်ႉထိုင်- ၸေၶိုင်လႆႈ ၵုပ်ႉလၢတ်ႈလူ ၸႃး ၸေႃႉၵၢၼ်ႁႂ်ႈငေႃးႁႃႉရ မျူဝ်းလႆမႃးၶပ်း သပ်း လိၼ်းငၶၵၢၼ်ၵေႃႈဢမ်ႉလႆႈ- ၸေဝႃႈႁႃတီလႆ မတ်ႉလႆ ႁူႈၶိမ်ဝ့်ႁူင်ႁူဝ်ၵေႃႈပႆႉထိုင်လႆတၢမ်ႈလႆလၢတ်ႈလႆငၶထိူဝ့် ႁူဝ်ၵေႃႈ ၸေႃႉငၸႉ မူၶၼ်ၶငေႉၶဝ်ႉလီ လီၵႂၵ်ႉမႂၵ်ႉ ပၶၼ် ႁူႈႁူႁူႈႁၶၼ်တူၶၼ်းတြႃး မူၶၼ်ၶငေႉႁူင်ႉဝႃႈမႃးငလႈ မႃးငလႈ တူလႆးငလႈ ၶေၼ်ႈၶေၼ်ႈၶၶေၼ့်ၶေၼ်ႈ ႁဵတ်းၶႆ ႁူႈပေႃးပူင်ႉလိၼ်ႈလိၼ်းလႆမႃး ႁၢင်းလႆႁၢင်းမၶၼ်းၵူႉးယဝ့်။

ပေႃးႁဵတ်းၵုသူလ်ႉ ၵၵုသူလ်ႉ ၸေပိုင်ပိုင် တၵ်း ပိၶၼ် တၢင်းသိၶၼ်ႈၵၢမ်ႉ ပေႃးႁဵတ်းႁူႈ လႆၶိမ်လႂမ်းၵႃႉ ရိုႉပလၢတ်ႈၸေၵၢၶၼ်ၵၢၶၼ် ပိၶၼ်တၢင်းသိၶၼ်ႈလၢၶၼ်ႉ သမ ထ ပေႃးႁၶၼ်သၸေႃႉဝ ပရမၢတ်ႈ ႁၶၼ်ထၢတ်ႈႁၶၼ်ၶၶၼ်ႉ ထႃႉ ႁၶၼ်သိလႆႃႉ လင်ႉႁူင်ႉတၢင်းသိၶၼ်ႈလၢၶၼ်ႉ လႂတ်ႈ ၵၢမ်ႉလႂတ်ႈဝၢတ်ႈ လႂတ်ႈပလၢတ်ႈ တင်းလႆႈ- ၸေမႃး ၶၢတ်ႉၵၢဝ် သိုဝ်ႉၵၢဝ် ယိမ်ၵၢဝ် ႁိမ်ၵၢဝ် ၵူႈၵၢဝ် ယႂၶၼ်း ၵၢဝ်တီႈပိုၶၼ်ႈတၢင်ႉၵေႃႉၸေႃႈႁူၶၼ်ႉလႆႈလႃးလႃး-ႁႃး လူဝ်ႉမီး တၢင်းႁူပရမၢတ်ႈ လင်ႉႁၶၼ်ပရမၢတ်ႈ လီလီ ယဝ်ႉ။

× × × × ×

မူလရူပ်ႇ ပရမၢတ်ႈ မီးထၢတ်ႈ သီႇပူင်

ထၢတ်ႈလိၼ် — မီးလၵ်ႉၶၼေႃႇ ၵူၼ်ႈ+ၵိၼ်ႉ၊
ထၢတ်ႈ ၼမ်ႉ — မီးလၵ်ႉၶၼေႃႇ လပ်း + ယႃႈ
ထၢတ်ႈၾႆး — မီးလၵ်ႉၶၼေႃႇ မႂ်ႈ + ၵတ်း
ထၢတ်ႈလူမ်း — မီးလၵ်ႉၶၼေႃႇ ၼိုင် + ၼိမ်

ထၢတ်ႈလိၼ် ၵၢမ်းပလၢတ်ႈဝႆႉ တၢင်ႇႁူင်ႉဝႆႉ လၵ်ႉၶၼေႃႇ လိၼ်— မီး ၵူၼ်ႈ ၵိၼ်ႉ၊ လၵ်ႉၶၼေႃႇ ၵူၼ်ႈ ၵိၼ်ႉၼၼ်ႉ ယိပ်းဢၼ်တူဝ်မၼ်း လႅၵ်ႉ ယႂ်ႇ ပွတ်း ယၢဝ်း သၢႆလႅင်ႇ သီႇလႅင်ႇ ၵမ်ႇလႆႈလႃးလႃး တေႃႉ ဢတႉ ႁူဝ်ႈ မီးလၵ်ႉၶၼေႃႇ ၵူၼ်ႈ— ၵမ်ႇၼၼ် ၵိၼ်ႉ၊ လၵ်ႉၶၼေႃႇၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ပိၼ်တီႈတွင်း တီႈႁူဝ်ႉ ၵူၼ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႇမူၼ်ၵိၼ်ႉ— ၵိၼ်ႉၼၼ်ႉသမ်ႉၵမ်ႇလိုၼ်ႈၵူၼ်ႈဝႃႈၼၼ်ႉၵႂ်း။

ယူၵ်ႇ ၵမ်ႇ လမ် လႅင် ပိၼ်တုမ်ပိၼ်တႅင်ႈပိၼ်မုၼ်ႈပိၼ် ၸွင်ၵေႃႈ ႁၢၵမ်ႇလႆႈ လၵ်ႉၶၼေႃႇၵူၼ်ႈ လၵ်ႉၶၼေႃႇ ၵိၼ်ႉ သမ်ႉမီးဝႆႉယူႇဢတႉဢတႉ လၢင်ႇဝႃႈ ၵွႆးမီးသဢေႃး ယဝ်ႉ။ သဢေႃးၼၼ်ႉလၢင်ႇႁူင်ႉဝႃႈ ပရမၢတ်ႈ-ထၢတ်ႈ- ထမ်ႇ- သၽႃႇဝ။

× × × × ×

သပ်ႉဝၵႃႉရိူဝ်

ႁၢင်ႈ သႅင် ၵႃႇ ၵရသႃႉ ၵူၼ်ႈ ၵဵၼ်ႉ မႆႈ ႈ ၵတ်း
ၶိူင်ၶိမ် တီႈဝူၼ်ႉထိုင်။

ႁၢင်ႈ.....လေႃႉတီႈတႃႇ.....လႆႈတႃႇႁၼ်.....ႁၢင်ႈ
သႅင်.....လေႃႉတီႈ ၵျူႇ .....လႆႈၵျူၶၼ်း .....သႅင်
ၵႃႇ..... လေႃႉတီႈၶူႈလၵ်ႇ..... လႆႈၶူႈလၵ်ႇၶူမ်..... ၵႃႇ
ၵရသႃႉ– လေႃႉတီႈလိၼ်ႉသႂ်ႇ–လႆႈလိၼ်ႉလႅမ်ႉၵျူ–ၵရသႃႉ
တီႈတိုဝ်ႉ– လေႃႉတီႈတူဝ်ႉသႂ်ႇ–လႆႈတူဝ်ႉတိုဝ်ႉၵျူ– တီႈတိုဝ်ႉ
တီႈဝူၼ်ႉထိုင်–လေႃႉတီႈၵျူဝ်ႉလႆႈသႂ်ႇ–လႆႈမၶေႃႈဝူၼ်ႉၵျူ– တီႈ
ဝူၼ်ႉထိုင်။

※ တီႈတိုဝ်ႉမီးထၢတ်ႈ လိၼ် ၵူၼ်ႈ ၵဵၼ်ႉ၊ ၸဵင်း မႆႈ
ၵတ်း လူမ်း– ၶိူင် ၶိမ်၊ တီႈဝူၼ်ႉထိုင်– မီးထႅမ်ႉ
မႃႉရိူဝ်။

ႁၢင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈလႆႉ– ႁူၼ်ႈ မႆႈ ယိူၵ်ႉ ၵႃႉ လႆႇ
လႅင် ပဵၼ်တူမ် ပဵၼ်တႅင်ႈ လိူဝ်းမီးယူႉ ၶွင်းလပ်းသိူင်ႉ
ၼလႈ ၶွင်းလႅင်းၶွႆႈလၢင်ႉႁူင်ႉဝႃႈ "ႁၢင်ႈ" ၵႂႃႉလွႆႈ၊ လပ်း
သိူင်ႉၼလႈ လႅင်းၵေႃႈ ပဵၼ်ႁၢင်ႈၶပ်ႉၵဝ်ႉ၊ ၵႃႈၵၢၼ်
လႆႈတႃႇမုင်ႈႁၼ်သႅင်ႈသႅင်ႈၶၶွင်ႇ ပဵၼ်ႁၢင်ႈ လွၼ်ႉလွၼ်ႉ
ယဝ်ႉ၊ လပ်းသိူင်ႉၵေႃႈ လႆႈတႃႇႁၼ် ႁၢင်ႈ လပ်းသိူင်ႉ–
လႅင်းၵေႃႈ လႆႈတႃႇႁၼ် ႁၢင်ႈလႅင်း။

လပ်းသိင်ႇငလႆႉလိူင်း ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပိၼ်လႅင်မၶေႃး တၢင်ႇပလၢတ်ႈမၼ်းပၼ် လႅင်တႃငတႃႉ မီးႁၢၼ်ပိူင်လိၵ်ႈၵူႊး၊ လပ်းသိင်ႇႁိုဝ် ? လိူင်းႁိုဝ် ? မိုၼ်းတႃႁဝ်းငလႆႉ တေ လေႃႇသိုင်ႇတႃႉသိုင် လႅင်တႃႁၢၼ်ၵႂႃႇလိၵ်- လႅင်မၶေႃးသႂ်ႉ ႁူ လွမ်း၊ ၵႃႈပမႃႇတီႈၶၼ်ႈတၢင်ႈႁဝ်ႉ မိူၼ်ၶင်ႇၶူၵ်ႉ မႃးလပ်း တီႈၵိင်ႇမႂ်ႉ ပေႃးဝႃႈတူပ်ၶူၵ်ႉလပ်းၵေႃႈ ငဝ်းၶူၵ်ႉပေႃႇ တီႈလိၼ်ၵႂႃႇလိၵ်။ လႅင်လိူဝ်းၶၼ်ႈၵေႃႈ ပေႃးဝႃႈလႅင်တႃႁၢၼ်- လႅင်မၶေႃးႁူ၊ လႅင်ႁူဝ်ၶၼ်း လႅင်မၶေႃးႁူ၊ မိူဝ်ႈၵႃႇမႃးလေႃႇ မိူဝ်ႈၵႃရသႃႇပေႃႇ တေႃႇႁူတ်ႈတၢင်းႁၢႈႁူး ၵႃႇရိုႇပေႃႇ တီႈလႅင်ၵေႃႈ လႅင်မၶေႃးႁူလွမ်းႁူလွမ်းၵႂႃႇလိၵ်ယဝ်ႉ။ ပိူင်ႁ မိူၼ်ၶင်ႇ ၵူၼ်ႇၵႃဝ်ၶႃတ်ႈယိူင်း ပိူင်ႉဝႆႉတၢၼ်းၵၢင် ပေႃးမိူင်း မႃးလပ်း မၼ်းလေႃႈၵႂႃႇၵၢပ်ႈၵဝ် သႂ်ႉၶိုၼ်းမႃးပိူင်ႉယူႇ တီႈၵၢင်မၼ်း ၵၢၼ်ၶႆႉပိၼ်ၵႃႈပမႃႇယဝ်ႉ။

ပေႃးၶိူင်ႈႁိူဝ်ႈ ပွင်ႇပရမၢတ်ႈ သႂ်ႉလူဝ်ႇငၶပလၢတ်ႈ ၵႂၢၼ်တၢင်း ပေႃးသၢင်းလၢင်းပလၢတ်ႈၵေႃႈ- ႁူႁၢၼ်ပရ မၢတ်ႈလႆႈၵႂႃႇလိၵ်ယူႇ၊ ပလၢတ်ႈၶႆႉ ပေႃးတေလၢတ်ႈၵႂၢၵ်ႇ မွၵ်ႇပၼ်လေးလေးၵေႃႈ ပပ်ႉၶႆႉ ယိၵ်မၼ်းၵႂၢင်ႈၵႂႃႇ ၶႂ် ၶႃႇယၢဝ်းၶၼ်ၶၼ်ႇငလႆႉ တေႃႉငတႃႉငၶပေၼ် ႁိူဝ်ႈႁၢၼ်သ ယေႃးတြႃးၵိတ်း ႁ ၵူႊး။

☆ ၶႃႇမပလၢတ်ႈ- တၢင်ႇလိုဝ်ႈပၼ်သိင်ႁွင်ႉဝႆႉ ၵႃႈ ပိၼ်လိုဝ်ႈတၢင်းလူင်။

☆ သၶၼ်ႈတၶပေလၢတ်- တၢင်ႈဝႆႉ ယၢပ်ႉ လူမ်ႈ ပုတ်း
ယၢဝ်း မူၶၼ်းလၢဝ် သၢံလိူင်ႈ သီႈလိူင်ႈ။

☆ သမူႈၵျပလၢတ်ႉ- တၢင်ႈဝႆႉ ပိၶၼ်ၵူၶၼ်ႉ ပိၶၼ်တုမ်
ပိၶၼ်တိူင်ႉ ပိၶၼ်မုၶၼ်ႉ ပိၶၼ်ၽူင်။

☆ ဢၢယႆႈဝပလၢတ်ႉ- တၢင်ႈဝႆႉဢၢံႈမီးသင် ၵၢံႈၵျၶၼ်
သင်။

☆ လီႈဝပလၢတ်ႉ- တၢင်ႈဝႆႉ မီးၵၢသၢၵ်ႉၶုၶၼ်ငဝ်း။

☆ သတ္တပလၢတ်ႉ- တၢင်ႈဝႆႉပုၵ်ႉၵူလ်ႈသတ္တဝႆႈ ယီ
သၢင်သတ်းၵူၶၼ်း။

ပလၢတ်ႉ ထၢပ်ႉသိုင်ႈသုၶၼ်ႉသိုင်ႈ လၶၼ်ႉယိုင်ႉလၶၼ်ႉ ၵု ပမႆႈ ၵူၶၼ်းၵၢၶၼ်ဝႆႉၶဝ်ႉ သံႉတၢင်ႈဝႆႉ ၽူႉယိင်းၵူၶၼ်း ထၢႆး ၵၢႆႉလံၶၢင်းလိူင် ၵေးသိူင်ထၢႆးၶံး ၵံးၶဝ်ႈသံႉဝႆႉ လုၵ်ႉၵုၶၼ်ႈၵူၶၼ်းလူင်။ ၵုံးၵႆႉ သင်မီးၵေႆႉထၢံဝႆႉၵူၶၼ်း ၶဝ်ႈ ၵျူင်ႉၵူပ်းတီႉလိုၵ် လိၼၶလူး၊ ပေႆးလိတီႉသုင်ဝႆႉၵျူဝ်၊ ၵပႆးလိပုတ်းၵၢင်ဝႆႉတူဝ်၊ ပေႆးလိပုတ်းတိူမ်ႈဝႆႉတိၶၼ်၊ လိၼၶလူး လိူမ်ၶူၵ်ႉလိူမ်ၶုင်း သံႉတၢင်ႈထိူင်ႉဝႆႉၵျူဝ်ၶဝ်ႈ ၵၢဝ်ႉၶႆ ၶေႆႉၶိူင်ႉ ၶူဝ်ႉၶဝ် လုပ်ႈ ၵိၶၼ် သႂ်ႉပုတ်ႈ မၢံ. တပ်းၵျိတ်းၶၼ်ႈၵူႆႈတိၵ်းတိၵ်း ၵူၶၼ်းၵၢၶၼ်ဝႆႉၶဝ်ႉ ၵျႆလိၼၶ တီႉမၶၼ်းၵေႆႉ ၵၢံႈလႂ်ႉ။ ၵၢၶၼ်တၢင်ႈၵျူင်ႉထိူင်ႉ ၵံးလုၶၼ်း လုဝ်းၶဝ်ႈၵေႆႉ ပိၶၼ်ပလၢတ်ႉလႂ်ၢလႂ်ၢ လင်ႈဝႆႉပလၢတ်ႉၶဝ်ႈ ပိၶၼ်တြႆးၵၢံႈမီး။

ယိမ်ကာဝ်တြႃးမီး တီႈခုင်းပရမၢတ်ႈခခေ့– မႃး ထၢင်ႉ တၢင်ႉရွင့်ၸခဢခ်လ်ၢလ်ၢ ထင်ႉဝႃႈ ပလာတ်ႈခဝ့် တိုခ်းၵံႉမီး။ တြႃးပရမၢတ်ႈ ၵ်တ်းၵိုဝ်မီး– ခေႈခေႈ မိုခ်းတႃတူလ်းလႃးၵျၢင်ႈ– လွ်ႉရွူထွမ်ႉ လႃးသိင်– ၶူႈ လင်ခ္ဂူမ်လႃးကၢ် လိခ့်လ်မ်ႉ လႃးကရသႃႉ၊ တူဝ်တိုဝ့်– လႃးၵူခ်ႈၵီခ်ႉ မ်ႈ ဂတ်း ခိုင် ခိမ် လွ်ဝူခ့် လႃးထံႉမႃႉ ရုံႉလိုဝ်းခ့်ယဝ့် ပ်ခ်ရပ်ႈတြႃး ကာခ်ထွမ်းရွုရုပ်ႈ သံႉပ်ခ် ခဢမ်ႉတြႃး ရပ်ႈခဢမ်ႉသွင်ပႃးခ့်– ပ်ခ်သဃောႃး ပရ မၢတ်ႈ။

× × × × ×

"ပလာတ်ႉၼလႉ ပရမၢတ်ႈ"

ကုပမႃႉဝၢခ်ႉ– ၵျၢင်ႈလီ– လုၵ်ႈႃ– မူခ်းဝ်ႉ လိုၵ်ႉ ဝ်ႉခဲႉပ်ခ်ၵႃမ်းပလာတ်ႈ။ ပေႃးၵျႃပရမၢတ်ႈဥတႉမီးၵျၢင်ႈ ဂတ်း–ၵီခ်ႉ–ခိမ်– ၵံးခဲႉကာဝ်မႃးပေႃႉတ်ၵ်ႉသံၢသီႉၵျႃႈ ဢၢၵ်ႉတံႉရွင်ထံၢးလူ ကာခ်ဝႃႈဝၢခ်ႉ– ၵျၢင်ႈလီ– လုၵ်ႈႃ မူခ်း– လိုၵ်ႉလိုဝ်းခခေႉ ၵျၢမူတ်းၵံးလ်ဝ်။ သဃောႃးပရ မၢတ်ႈဥတႉ ၵျၢင်ႈ–ဂတ်း–ၵီခ်ႉ– ခိမ်တိုခ်းမီးဝ်ႉဂုမ်ႉ ဂုမ်ႉယူႉ ထင်ႉဝႃႈပရမၢတ်ႈ ပ်ခ်တြႃးမီး။ ပလာတ်ႈခဲႉ ယိမ်ကာဝ်တီႈပရမတ်ႈ တၢင်ႉလၢတ်ႈရွင့်ကာဝ်ဂူလ်း။ မျႃဝ်း ကံႉမီး၊ၵွ်းဂႃႈၶ့်ႈတၢင်ႉဂေႃႈတၢင်ႉယႃႉပေထၢင်ႉမီး ယႃႉ

ပေႁၢႁြူး ၵၢၼ်ၵၢမ်ႇမီး။ သင်ႁၢၶူႈပိုၼ်ပလၢတ်ႈ– လၢတ်ႈ
တၢင်ႇထၢင်ႇလွင်ႈ သမ်ႉၶႂ်ႈလႆႈ ၵႂ်ႇၶႂ်ႈလႆႈ လူတ်ႇမႆႈၶိၶိၼ်
ယၢပ်ႇလွင်လွမ်းလႆၢလႆၢ။

သမုတ်တိလေႃးၵ ထူႇၶ တီႈလူဝ်ႇလၢတ်ႈတေႃႇ
ၵၼ်ငတႉလၢၵ်ႈငလႈ တိုဝ်းငလႈ လွင်ႉငလႈ လူဝ်ႇလႆႈ
ပွင်ႇလွင်ၵၼ်လီလီ ႁႂ်းၵူႈၵၢၼ်မီးႁႂ်ႈႁၢၼ် ၵၢၼ်ၵၢမ်ႇမီးႁႂ်ႈႁူ
လူဝ်ႇမီးတၢင်းႁူသွင်ၵၢၼ်တၢင်းႁၢၼ်သွင်မျူဝ်းၵိုဝ်ႈ ၵမ်းၶဝ်ႈ
ဝႆႉသတိႁဝ်းလူဝ်းၵၼ် ပွင်ႉတူလႆးၵမ်ႇမထၢၼ်း ယူႇဝၶႄႇ
ယူႇပေယူႇလႆၢလႆၢ သတိပွင်ႉတူလႆးလူမ်းၶဝ်ႈ လူမ်းၵွၵ်ႈ
တီႈပႆၢၶူႈလင် ၽွင်ႉၽွင်ႉမၶၼ်းမၶၼ်းငလႈ။

၁။ ၶူႈလင်ၵၢၼ်ဝူႈၶႆႉ ပိၼ်ႁိူၵ်းပလၢတ်ႈ ၵဝိတ်ႉ
မျူဝ်းၵၢမ်ႇမီးယူႇပေႁၢ တူလႆးလူမ်းၶဝ်ႈ လူမ်း
ၵွၵ်ႇငလႈ။

၂။ လူမ်းၶဝ်ႈလူမ်းၵွၵ်ႇၶႆႉ– ၶဝ်ႈၵေႃႈလူမ်းၵွၵ်ႇ
ၵေႃႈလူမ်းၵွႆးၶင်ႇၵဝ်ႇ– ၶဝ်ႈၵွၵ်ႇၶၶႆႉ ယူႇ
ပေတူလႆး– တူလႆးလူမ်းငလႈ။

၃။ လူမ်းၵၢၼ်ဝူႈၶႆႉ ယိပ်းငၶတူဝ်မၶၼ်းၵၢမ်ႇလႆႈ–
တူၶိူဝ်.တူလႆးၵေႃႈၵၢမ်ႇႁၢၼ် မုၶၼ်ႈၽွင်လၵ်ႉယႂ်ႇ
ၵေႃႈၵၢမ်ႇမီး။ လူမ်းၶႆႉပိၼ်ႁိူၵ်း ပလၢတ်ႈဝိတ်ႉ
တၢင်ႇဝႆႉၵွႆး ယူႇပေတူလႆး တူလႆးလၵ်ႉၶၶႄႇ
လူမ်းငလႈ။

၄။ လၵ်ႉၶၼႄႇလူမ်းတူင်ႉၼိုင်ဝ်ႉတူလ်ုးၵွ်ႈႁၼ်လိူင်ႈ
လိူင်ႈ။ ၵွံးၵႂ်ႈႁဝ်းတၢင်ႇႁူင်ႉဝႂ်ႈ တူင်ႇ တူင်ႇၼဝ်
လင်ႇတူင်ႉၵေႂ်ႈၵႃႇလုၵ်ႈ။ တၢင်ႇၵႃႇတၢင်ႇၵေႂ်ႈ
တိုၼ်းမီး လၵ်ႉၶၼႄႇတူင်ႉၼေႉ တူင်ႉယူႇတိၵ်ႈ
လွတ်ႈပလၢတ်ႈၵူႈပိုင်လင်ႇႁူင်ႇႁုပ်ႈၸႂ်းသႄႇဝ။
၅။ ႁုပ်ႈၸႂ်းသႄႇဝၼေႉ မၼ်းၵႃႇလုၵ်ႈ ၵၼ်ၵဝ်ႇ
ၵၼ်လိဝ်ၸလႈ တူင်ႉၼိုင်ယူႇႁၢင်းမၼ်း– ပေႂ်း
တူင်ႇယဝ်ႇ လုလွမ်းလိဝ်လွမ်း ၵံးလုၵ်ႈၵံးၼၼ်ႇ ၵဝ်ႇ
လုမ်ႇပေႂ်ႇၵႃႇမၼ်ႈ ၵႃႇၵုမ်းသင်။
၆။ ႁုပ်ႈၸႂ်းၵၼ်ၵႃႇမၼ်ႈၵႃႇၵုမ်းၼေႉပိၼ်ၵံးလုၵ်ႈလု
ၵံးၼၼ်ႉ ပိၼ်တီႈလုၵ်ႈလိဝ်တီႈၼၼ်ႈ ပိၼ်ယဝ်ႉလု
ယဝ်ႉ မူတ်းသိင်ႈလွမ်းၵံးလိဝ် လၵ်ႉၶၼႄႇမူတ်း
သိင်ႈၼေႉ ပႂ်ႇလိႁူင်ႉၵၼ်ၶိလ်ႉလ လၵ်ႉၶၼႄႇ–
ၵၼ်လွမ်းႁူလၵ်း ႁၼ်ထိုင်မူတ်းသိင်ႈၼေႉ သႂ်ႉ
ႁူင်ႉၵၼ်ၶိလ်ႉလၢၼ်ႇ–ၼေႉယဝ်ႇ ၵၼ်တေၵွၼ်
သူင်ႇႁူတ်ႈမၢၵ်ႈလၢၼ်ႇၸူလ်ႇလၢၼ်ႇ။

လဝ်ႈလုၵ်ႈၸလႈႁူလိူင်ႈ လိူင်ႈပွင်ႇႁၼ်ထိုင် ႁုပ်ႈ
ၶၢမ်ႇ ပိၼ်လုမူတ်းသိင်ႈၵံးလုၵ်ႈၵံးၼၼ်ႇ သိုပ်ႇလံးတႃႇၵၼ်
ႁၼ်ယဝ်ႉႁၼ်ထိူင်ႈ လင်ႇတေလႆႈဝႂ်ႈ လဝ်ႈၵၼ်ၸႄႈ
တူၼ်း ဝိပသၼႄႇႄႇၶႄႇၸႂ်ႈ ႁူပ်ႉလႂ်းပတိပၢတ်ႈ
သႂ်ႇသၼႄႇ မုၼ်ၶံးလဝ်ႈယဝ်ႉ။ တၢင်းၵတ်ႉဝိပသၼႄႇ

လၢၢခ်ႅ,ႁၢခ်ထိုင်ရုပ်ႇခၢမ်,ပ်ခ်လုမူတ်းသိင်ႇခ်.ခငေ်,ၵဝ်,
ၵူပ်ႇပိုဝ်ႇမဝ်,မီး တီႇသုခၵတ်းယ်ခ် တိုခ်းပ်ခ်ဖေးလူင်
တုၵ်.ခလၵ်.ခခႄ,ဝ်.ၵူ်းခ်ဧလႇ– လၢၢခ်,ၵၢခ်ႁၢခ်ထိုင်
တုၵ်.ခခ့ လင်,ႁူင်.တုၵ်.ခလၢၢခ်,။ရုပ်ႇခၢမ်,ပ်ခ်လုမူတ်း
သိင်ႇခ်.ပိုဝ်ႇမခ်းကံ,မီးလူခ်.ၵ်ခ်မခ်ႇၵိုမ်းသင် လင်,
ဝ၊ႇကၢခတ္တလၵ်.ခခႄ,– လၢၢခ်,ၵၢခ်လူမ်းႁၢခ်ထိုင်ခ်.
သံ.ႁူင်.ကၢခတ်.တလၢၢခ်,ယဝ်.။

တူလ်းဧတ.တူလ်းရုပ်ႇခၢမ်, သံ.ႁၢခ်ပ်ခ်လု ကုပ
မ၊,မိုခ်ခငေ်,ႁဝ်းတူလ်း ခံ.သို,ခ်ိုးကၢင်, သံ.ႁၢခ်ငဝ်း
လို့ခ်။ တူလ်းဧတ.တူလ်း ပ်ခ်လုပ်ခ်လု– သံ.ႁၢခ်လၵ်.
ခခႄ,မူတ်းသိင်ႇ ကုပမ၊,မိုခ်ခငေ်, ႁဝ်းတူလ်းႁူ်းတီခ်
လၢင်. တီခ်လၢင်.ဧတ.ပူခ်.ၷ၊,ယဝ်. လင်,ၵိုတ်းဝ်.ႁူ်း
တီခ်။ ခ်.ၵေ၊ႇရုပ်ႇခၢမ်,ဧတ. ပ်ခ်ယဝ်.လုယဝ်. လင်,
မူတ်းသိင်ႇ ခ်ိုးလၵ်.ခခႄ,မူတ်းသိင်ႇခ်. ကံ,မီးရုပ်ႇ ၵံ,
မီးခၢမ်,– ကံ,မီးပ်ခ်– ကံ,မီးလု။ မိုဝ်ႇႁၢခ်ပ်ခ်လုခခေ်.
ၵံ,ႁၢခ်မူတ်းသိင်ႇ။ မူတ်းသိင်ႇပ်ခ်ကၢ၊,ရို,– ကၢခ်ႁူႁၢခ်
မူတ်းသိင်ႇပ်ခ်လၢၢခ်, ဝိပသၢခႄ,ယဝ်.။ ဝိပသၢခႄ,ခ်.
ပေ၊းမီးသတိဧလႇပလၢ၊,လိုင်– တူလ်းမိုဝ်ႇလို့ၵေ၊ႇႁၢခ်–
တခ်းမိုဝ်ႇလို့ၵေ၊ႇလ်င်ႇ– ႁၢခ်မိုဝ်ႇလို့ၵေ၊ႇခ်ိုႁ်င်ႇ–လ်င်ႇ
မိုဝ်ႇလို့ၵေ၊ႇၵံ,ခၵ်းၵိလေ,သ၊,တခ်,ခႄ, ယ၊,ဝခႄ,

မိူဝ်ႈလိုၼ်ၵေႃႈ ႁၢၼ်ၵႃႇၶတ်ႉတွၵ်ႇ– တိုၼ်းပဵၼ်ဝိရႃႇဢ– ၶဝ်ႈရေႃး
ထဝ်ႇယဝ်ႉ။

ၵူပမႃႇပိူင်ႈ ၾၢႆႇၶဝ်ႉၶမ်ႉ ပဵၼ်မိူင်းတူၵ်ႉၶ ၼၢင်ၶဝ် လိုၼ်ၾၢႆႇပုၼ်ႉၶမ်ႉ သမ်ႉပဵၼ်မိူင်းသုၵ်ႉၼမ်ၼွၼ်ႈသိူဝ်း လိူဝ်းသူ လုမ်းႁဝ်း မဝ်းၶမ်လမ်ႁူဝ်ၵၢဝ်တူဝ်ၾိတ်းၶိုၼ်ႈ လူမ်လူင်းယူႇ ၶိုင်းၵၢင်ၶမ်ႇ– သမ်ႉမႃးႁၢႆလူ ႁူဝ်းၵေႃႈၵမ်ႇမီး ၼပႃးၵေႃႈၵမ်ႇ မီး ၼူဝ်ၵေႃႈၵမ်ႇမီး သင်ႁဝ်းၵိုတ်းယူႇ ႁူတေလူမ်လူင်း လူမ်လူင်း တေႃႇပေႃးၾိူဝ်ပိုၼ်ႈၶမ်ႇ– သင်သမ်ႉၶတ်းလိုၼ်သိုဝ်ႇ ႁိူင်း လူလၢႆးၵူၵ်း ႁဵတ်းၶၵ်းႁဵတ်းၵဝ်ႉ ၶမ်ႇၵေႃႈ ၵမ်ႇၼပႉႁိူင်း ၶမ်ႇလႆႈလၢႆးလၢႆး ပႃးႁူတေလႆလႅင်ႈလူင်းၵႂႃႇယဝ်ႉ၊ ပျွတ်ႈ သၶေႃႇလႅင်ႈၶမ်ႇ ႁဝ်းယႃႇဝႂ်မဝ်– ပေႃးၵိုတ်း တေလူမ်– ပေႃးလူလၢႆးၵူႃႇထိူင်ႈတေလႆ– ပေႃးပဵၼ်ၶဝ် တေႁဵတ်းႁိုဝ် ႁိုၼ်ႈပေႃးႁူတ်ႈ ၾၢႆႇပုၼ်ႇၶမ်ႉ။

ၵမ်းၶဝ်ႉႁဝ်းလူဝ်ႇၶိူတ်ႈ လူဝ်ႇမၢင်ႉ လူဝ်ႇယၢင်ႉသ တိဝ်းဝ်းယဝ်ႉ– တေၵိုတ်းယူႇၵမ်ႇသႃႇ– တေၵူႃႇထိူင်ႈၵမ်ႇ လႆႈ– ႁိုၼ်ႈၵၢဝ်ၵေႃႈၵမ်ႇပူၼ်ႉ– ၵူၼ်ႉၵၢဝ်ၵေႃႈၵမ်ႇပွင်ႇ– သူးတွင်းႁိူၼ်ႈလႆႈ ၶီႇၸွင်ႇႁူဝ်းလူင်– ၵူင်မၢင်သၢင်းယေႃး လပ်းလွမ်းႁူမ်းပႆလဝ်ႈၶၶဝ်ႉ လဝ်ႈၶဝ်ႉသေၵမ်းၶဝ်ၵေႃႈၵမ်ႇ ႁူတ်ႈ– ႁဵတ်းႁိုဝ်တိၶိုၼ်ႈတွၵ်ႇ ႁူၵ်းပဵၼ်ၵေႃႈၵမ်ႇလွတ်ႈ– ယေႃႈ ၵမ်းၶဝ်ႉႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ် ?

ႁပ်ႉယႃႇ ပေႃးၵၢပ်လႆးတိုဝ် ၵျႃႇၽၢင်ႈၵၢင်ႈၵျၵ်းဝဵၼ် ၵွၵ်ႇ တႅၼ်ႈတွၵ်ႇလႆးၼႆ လႆးသွင်ယူႇယဝ်ႉ– ႁပ်ႉလူဝ်ႇႁႃႇ ၵြႃႇလဝ်ႈမီးပလႃႇ ဝိလ်ႇတၢင်းႁူႇတၢင်းႁၼ် ၵၼ်ပွင်ႇ လႅင်ႈလႅင်းမႃးလွမ်း တၢင်းႁူႇမုၼ်ႈသႂ်ၶႂ်းၽြႃးလဝ်ႈၶဝ်ႉ ၵိုဝ်ႈ ပေႃးႁပ်ႉမီးပလႃႇ ဝိလ်ႇပရမႃတ်ႈထူးမျႃတ်ႈၵတ်ႉ ငတႃႉ ငပႃႉလႆႈၶမ်ႉလူင် ပေႃးႁိုင်ႈပေႃးယူတ်း မုတ်းပိတ်း ယဝ်ႉသႅင်ႈသႅင်ႈလိူင်– ၵႆႇလူဝ်ႇၶိုင်လႆး ၵၼ်တိၼ်ႁၵ်း မိုဝ်းယၢဝ်း ဝၵ်ႉတႆးလုလ်းၵူႇထႅင်ႈတၢင်းလွႆ– တိုၼ်းပေႃး ပူၼ်ႉၶမ်ႉပူၼ်ႉၵူမ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ။

ပိုဝ်ႈၶႅငလႈပေႃးမီးပလႃႇ ဝိလ်ႇမႃၶ်ႇတႃႇယႅင်း ႁႃႇမုင်ႈလႅင်ႈလႅင်းမႃး တူလ်းႁၼ်ၵြႃးရပ်ႈၶႃမ်ႇ ၶၼ်ႇ ထႃႇထတ်ႈသႅလ်ႇယဝ်ႉလိုင် ၵႆႇလႆႈၶိုင်လႆးၶဝ်ႉ လႆး ၶႅ် လူဝ်ႇဝႆႉသတိပႂ်ႉတူလ်း ထမ်ႇမသၽေႇဝသၽေးၵြႃး လႅတ်ႈလႅတ်ႈ တိုၼ်းၵမ်ႇၵူဝ်ႈၵိုၵ်ႇၶၵေႃးၵိုၵ်ႇတၼ်ႇ ၵိလေႇ သႃႇ ရႃႇၵတိတ်ႉထိသင်ယဝ်ႉ။

ၵိလေႇသႃႇၵၼ်ဝႃႈၶႅ်ႉ မီးမိုဝ်ႈလွႆ ပိၼ်မိုဝ်ႈလွႆ? လွင်ႇၵမ်ႇမီးမိုဝ်ႈသွႆႇ လွႆ ၽိတ်းႁၼ်ပလႃတ်ႈၵႃႇရိူဝ်ႇသေယဝ်ႉ လွႆထၢင်ႇတၢင်ႇဝႃႈလိလ ယယၵ်းလၵ်းထႅင်ႈသမ်ႉဝႃႈႁၵ်ႉ လင်းလူမ်းၶိ– လိၵမ်ႇလိ– ၶွႆႈလႆႈၵႆႇၶွႆႈလႆႈ ႁိတ်းၶဝ်ယႅၼ်း ပိၼ်ၶမ်ႉၽွင်းၶွင် ယိုင်ႈတိုင်းလိုၵ်ႉ ၶိုၵ်ႉၶၼ်ၶၼ်ႇယွႆႇၶႃႇ– တွၼ်းသေ သမ်ႇမုတ်ႉတရႃႇ ၵင်းၵႃႇယမုင်ႇၶႃႇ–တူလ်း

ပေႃးၵႂႃႇႁၢၼ်ၶူပ်ႇ ႁၢၼ်လႅၼ်ၶၼ် ၵျၵ်းပႅၼ်တႅၼ်ၼႆႉတွၵ်ႇ ၼွၵ်ႇၵႂႃႇလႆႈ– လဵၼ်ႇပႂ်ႉၶၢႆႇမႆႉမဝ်းၶိ ပိုၵ်ႈဝၼ်းၶၢၼ်းယူႇၶိူဝ်း ၶၼ်ႉလူင်သီႇၸမ်ႈယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈႁၢၼ်ၵႃႇႁိုဝ်ႇပရမၢတ်ႈ မီးထၢတ်ႈမီးသယႃးလၵ်ႉ ၶၶႅၼ်ႇယူႇၶဵဝ်ႉ ႁၢင်ႈလီႁၢင်ႈလႅၼ်ႈၼၵ်ႇႁၢၼ်– တႃႇတေ ထိုင်ၵၼ်ၶတ်းၵၼ်ၸႂ်ႈၵႂႃႇမီး တီႈလီႁၵ်ႉ လီလႅင်းၸႂ်ႈ ၵႂႃႇလိုဝ်ႈ ၶိူဝ်ႈလႆႈၵႂႃႇၶိူဝ်ႈလႆႈၸႂ်ႈ ၵႂႃႇလဵၼ်ႈႁႃ– လိုၵ်တျႁၢၼ် ႁၢင်ႈလု– လိုၵ်ႁူဝ်ၶၼ်းသိုင်လႅၼ်– လိုၵ်ၶူႈလဵၼ်ၶုမ်ႈၵႂၢသႅၼ်ယဝ်ႉ မွတ်ႇၶူႇ– လိုၵ်လိၶၼ်ႉလႅမ်ႉၵရသႃႇယဝ်ႉ သိုင်ႈလွမ်းမုတ်း လွမ်းၶိူဝ်းၵႂႈၸဵၵ်းတူႁူၵ်းႁူး မႃးလူးတၢင်းလိုၵ်ၸႂ်ႈယႃႇ ပုၶၼ်ႈတႃႇပရမၢတ်ႈ မီးထၢတ်ႈၶၢႇ ထၢတ်ႈလေႃႇ ထၢတ်ႈပေႃႇလွမ်းႁူ– ပႅၼ်ယဝ်ႉလု ႁူယဝ်ႉ လႅၼ်ယႅၼ် တီႈ ၵၢၼ်ၶိုဝ်ႉလႅၵ်ႉၶၶႅၼ်ႇလွၼ်ႉလွၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၶၼ်ႉၵေႃးၶ–ၵႃႇမၵုင်ၶဝ်ႇလူင်ၶၼ် ၵွပ်ႈသင်ၸလႆႈ လဵၼ်ႇလႆႈပေႃႇပႅၼ်ယႅၼ်းမႃး သတိတူလုၵ်းလွမ်းယိလိ– မီး တီႈႁဝ်းသိုဝ်ႇလိုၵ်ၸိတ်းပိူင်ႈ ႁိူင်ႈၵွၵ်ႇဝႃႇတၽြၢႆးလဵၼ်ႇတေ ပေႃႇပႅၼ် ယႅၼ်းမႃးယဝ်ႉ။ တီႈယဝ်ႉမၶၼ်း မီးၵႂႈတၢင်းႁူ ႁဝ်း ႁူလွမ်းပလၢတ်ႈ ႁၢၼ်လွမ်းပလၢတ်ႈ ထၢင်ႇလွမ်းယုမ်ႇ လွမ်းပလၢတ်ႈမၢတ်ႈဝႃႈ–ႁၢင်ႈလီႁၢင်ႈလ သိုင်လီသိုင်လ ၸိူဝ်းၶဵဝ်ႉယဝ်ႉ။ ၶိူဝ်ႈႁၢင်ႈၶၸၼ်ႉမႃးသိုဝ်ႇထိုင်ႈလီလ ၶိူဝ်းသိုင် ၶၸၼ်ႉ မႃးသိုဝ်ႇထိုင်ႈလိလ– ပေႃးလိုၵ်ထၢင်ႇဝႃႈလီ သႂ်ႉမီး

ထၢတ်ႈၶိုၼ်ႈလႆ လပ်းပဵၼ်း ပွင်ႁူ ၵူႈၼၢႆႈလႆႈၵႂၢမ်ႈလူး ပေႃႈ မူးတၢင်းတၢင်ႇၶေႃႈ ႁူတူၺ်း ပေႃႈမူးတၢင်းႁူႉၶေႃႈ ႁူ ထွမ်ႈ-ၵႂၢမ်ႈၵိမ်ႈၼႂ်းတိူၵ်ႈလႆႈ ၶႅ.ယၢပ်ႇ လင်ႈယိၼ်းပဵၼ်ၶိုဝ်ႈ ၵေႃးၶ ၵူႈမၵုင်ပုင်ႈ ၶိုဝ်လူင်ဝႆႉ.ၵိၼ်းလိဝ်။ ပေႃးလႅဝ် ထၢင်ႈဝူႈႁၢင်ႈလ- သိုင်လ- သႂ်.ပဵၼ်တေႃးသ ၵႂၢမ်ႈၵျၢမ်ႈ လီ ၶိုဝ်လႅဝ်မိူဝ်ႈလိူတ်ႈ ၵႂၢမ်ႈႁိူတ်ႈ ၼႂ်းဝၢႆး ယိင်းလၢႆးလႆႈၶၢႈ ပဵၼ်တၢမ်ႈၵေႃးၶ ၵူႈမၵုင်ႈၶိုဝ်လူင်ၶၼ်ႈၵဝ်ႈ။

ပေႃးတေလူးၵၢင်တၢင်းႁူ တၢင်းႁၶႅ ၵၢၶႅႁဝ်း ၵိူတ်ႈမူးယိူဝ်ႈမူးၶိူင်းလေႃးၵ- လၵၢၶႅလွင်ႈထၢင်ႈတၢင်ႈ ဝူၶႅ. လွင်ႈယုမ်ႈတၢင်းတွင်းႁဝ်းၵူႈပိူင်ပိူင်- သႂ်.ဝူႈလႆႈ သွၶႅလႆႈႁိၶႅး ၵထူႈရသ- ဝိလႅဝ်ႈသိပ်ႈ ၵူႈသႂ်ႈၵူႈလွင်ႈ ၵွင်ႈထူၶႅႈၵူႈႁိူဝ်ၵွင်ႈ- တေႃႈၵႂၢမ်ႈပူၶႅ.သေ တၢင်းႁူ လေႃးၵ လေႃးၵိႈသႂ်.ဝူႈတိႈၵရိႈမႁူႈဝိလႅဝ်ႈလူင်ၵူႈႁိူဝ် လူင် ၶႅၵူႈႁိူဝ်ၶႅ ႁူတေၶယူႈ ၶိူင်းတိူင်းၵေႃးၶၶႅ.လွၶိူင် ယဝ်.။ မိူဝ်ႈလႅဝ်လႅဝ်မျၢတ်ႈတြူး လိၼ်းမူးၶိူင်းၵွၵ်းႁူဝ်လႅဝ် လဝ်ႈၵဝ်ႈ ယဝ်ႈၶၶႅ.လင်ႈတေၵႂၢမ်ႈလိူၵ်ႈၶၶူႈ- ၵႂၢမ်ႈဝူႈ ၶုမ်ႈထဝ်ႈယိင်းလၢႆးလိၵ်.ႁၢႆးသႂ်ၢပၢၶႅ လိတ်ႈသိၶႅးယဝ်. လွႁူမၶႅးလိၼ်း- လွလိၼ်းမၶႅးပၢင်ႈ လႅဝ်ထၢင်ႈတၵထၢင်ႈ သိင်ႈယဝ်.ၶႅ.လင်ႈယူတ်ႈ-လႅဝ်ထၢင်ႈတၵထၢင်ႈမူတ်ႈယဝ်ႈ ၶႅ.လင်ႈႁိင်ႈ- ပေႃးႁူလိင်ႈလိၼ်းပွင်ႈလီလီလိူင်- ၵႂၢမ်ႈလႆႈ

ၼိုင်လႆႈတႃႇ တေလုၺ်းၽုၵ်းၶၢႆႈၶႆႉ သႆႉ ပေႃးႁူတ်ႈတီႈသုၶ မူၶၼ်ႈသိုဝ်းဝႆႉ ၵႂၢမ်းလိၵ်ႈယဝ်ႉ။

တၢင်းႁူၵဝ်ႇ ၵဝ်ႇႁဝ်း ႁူႁႂမ်းႁၶၼ်လႂမ်း ႁိမ်းႁူမ်း ၵႂၶၼ်ငၶၵႂၶၼ်လၢတ်ႈ မၢတ်ႈၶဝ်ႈၵႂၵ်းၵေႃႈ မေႁိုတ်း မေႁၢင်ႈမေၽုႃႇ မေပႆ မိူၼ်ၶၼ်ႇ ၵူၼ်းတၢင်းလႆႈ လိုဝ်းမိူၼ်း ယူႇၶိုဝ်လိၶၼ်ၵႂ်ႇ ၽႄႇလူင် မိူဝ်ႈလိၵ်ႈၶႂ်ႇယူႇ လႂမ်းမေႁႃး ၵ ဝိလ်ႇ ၵႂၶၼ်ၵူႇ ၵႂၶၼ်ပႆၵႂၶၼ်ဝႆ ၵႂၶၼ်ၶႂၶၼ်း ၵႂၶၼ်လုၵ်ႉ ၵႂၶၼ် ၶႂၶၼ်းၵႂၶၼ်ႁိတ်းၵႂၶၼ်ႁႃ ၵႂ်းႁိတ်းၵၢၶၼ်ၵုသူလ်ႇ ၵႂ်းႁိတ်း ၵၢၶၼ်ၵၵုသူလ်ႇ လူဝ်ႇလိၼ်ႉၵႃသၢၵ်ႈ လူဝ်ႇၶုၢၵ်ႈၶႄႈႁေႃ တေႃႁူၶၼ်း ပိူၶၼ်ႈႁဝ်းမိူၶၼ်ၵၶၼ် ထၢင်းႁၶၼ်ပိၶၼ်ပလႃတ်ႈ- ထၢင်ႇပလႃတ်ႈ ယုမ်ႇပလႃတ်ႈ တႂင်းပလႃတ်ႈလႂၶၼ်ႉ ယဝ်ႉ။

ၽူႈၵၶၼ်လႆႈထႂမ်ႇ လႆႈငိၶၼ်း လႆႈႁိၶၼ်း လႆႈသႂၶၼ် ပရိယတ္တိ သႃႇ သၶေႃႇ ၸၶၼ်ႇ ထႃႇ ၵႃႇ ယတ္တၶ ပတိလ်ႉလ သမ်ႇမုပ်ႉပၢတ်ႈထၢတ်ႈသိလ်ႇ ႁၶၼ်ထိုင်ရပ်ႈၶၢမ်ႇ လႆလိ ငၢႆးငၢႆးၶၶၼ်ႉ လင်ႇမိူးတၢင်းႁူသႂင်ၵၶၼ် ႁၶၼ်တႂၶၼ်ႈပ လႃတ်ႈ တႂၶၼ်ႈပရမၢတ်ႈထၢတ်ႈသယႃႇ ဝလီလီ၊ ပလႃတ်ႈ ၶႆႉႁူမ်ႈဝႃႈမျုဝ်းၵႂ်ႇမိူးၵေႃႈ- လူဝ်ႇၵဝ်လၢတ်ႈတေႃႇ ၵၶၼ် ၶင်းၻႂၶၼ်ႈသမုတိပလႃတ်ႈ ပေႃးၵႂ်ႇလၢတ်ႈၵႂ်ႇယဝ်ႇ ပေႃးၵႂ်ႇတိုဝ်းၵႂ်ႇပိၶၼ် တႂၶၼ်ႈမၶၼ်းတၢင်းမၶၼ်း လၶၼ်ႉမၶၼ်း တၢင်းမၶၼ်းၵႂ်ႇလူဝ်ႇၶၢႆႈ ၵႂ်ႇလူဝ်ႇယ ႁႂ်ႈပေႃးႁူႁၶၼ်တႂၶၼ်ႈ

သယႃႇဝ်ၵေႃႈ ယင်းလူဝ်ႇၵႃဝ်ပလႃတ်ႈ လႃတ်ႈလိဢၼ
ၵၼ် လင်ႇလၢင်ႈႁၢၼ်။

လဝ်ႈၵႃၼ်ႁူႁၢၼ် ပရမႃတ်ႈၵေႃႈ ပေႃးသတိယွမ်း
ၵိတ်း ႞ ၵႃႁိုံႇပလႃတ်ႈ ပေႃးလၵ်ႉလိမ် ႁိမ်ၽိုတ်ႉၶဝ်ႈမႃး
ၵႂႃးလီဝ်၊ မိူဝ်ႈသတိယွမ်းၶၼ်ႇ– ပလႃႇ ၵႂႃႇလွမ်းၶိုတ်း၊
ပလႃႇၶၼ်ႇ မေႃယယၵ်း လၵ်းဢေ တိုပ်းတတ်းသေဢလႈ
ႁူႁၢၼ်၊ သတိသံႉပွင်ႉထိင်းလွမ်း ပေႃးၶဝ်ႁွမ်းၵၼ်လင်ႇႁၢၼ်
ပရမႃတ်ႈ၊ မိူဝ်ႈႁၢၼ်ပရမႃတ်ႈၶၼ်ႇ– ၵိလေႇသႃႇ ၵႂႃႇ
လွမ်းၵူဝ်ႈၵဝ် တဝ်ယ မိူဝ်ႈၵႂႃႇႁၢၼ် ပရမႃတ်ႈဢတႉ သမု
တယ ၶိုၼ်းၵပ်းၶိုၼ်းလပ်းၵႂႃးလီဝ်၊ လင်ႇဝႃႈလူဝ်ႇမီးသတိ
ဢလႈပလႃႇ ယႃႇပၼ်လုတ်ႈပၼ်ယွမ်း သတိလွမ်းၵူႈမိူဝ်ႈ
ၵူဝၼ်း တၼ်းယႂ်ႈလိူဝ်လႆႈယူႇ– ယူႇတီႈလိူဝ်ၵႂႃဝႃႈ မိူဝ်ႈ
လုၵ်ႉမိူဝ်ႈယၢင်ႈ မိူဝ်ႈၼင်ႈမိူဝ်ႈၼွၼ်း။

လဝ်ႈလိူဝ်ၶႆႈႁၢၼ်ၸႃး တူလ်းၶိုၼ်းမႃးၶိူင်းတူဝ်လဝ်ႈ
ၵဝ်ႇ– တူဝ်ႁဝ်းၶၼ်ႇ ပေႃးပိၼ်ၸႃးဝႆႉယဝ်ႉ ၶိူင်ႈတူလ်း ၶၼ်ႇ
ထႃႇ တူလ်းၵႃႇယတ္တၼ တူလ်းပတိလႉလ သံႇမုပ်ႉပႃတ်ႈ
တူလ်းထႃတ်ႈၵႃၼ်လိူဝ်ၵေႃႈ တုမ်ႉတေႃႇလေႃႇၵၼ် ဢၼ
ပၼ်ယူႇၵူႈဝၼ်းၵူႈၶိုၼ်းတိုၼ်းၵႂႃႇလူဝ်ႇဢူႇႁႃထိုင်ႈတႃင်း
လိူဝ် ၶိူင်ႈၼင်ႈတူလ်း ၶွၼ်းတူလ်း လုၵ်းတူလ်း ပႆတူလ်းၵေႃႈ
လႆႈ၊ သံႉဝႃႈဢူႇယူႇငဝ်ႈမႆႉၶိူင်းတိုၼ်ႇ ပႃႇႁိုဝ်ႈဝႃၼ်ႈႁႆႈ
ႁွင်းၶႄးလွပ်ႈတီႈလိူဝ် ထႃင်ႇတေပိၼ် တီႈတိတ်ႇယိၼ်–

တီႈႁႃႈၸႃး ပေႈတၢင်းႁူႁဝ်းႁႃး ၵႂၢမ်းႁၼ်ပရမတ်ႈ-ၵႂၢမ်း ၶိမ်လွမ်းပရမတ်ႈၵေႃႈ- တိတ်ႉထိတၶေႃႉ ၵိလေႉသႃႉ တေႁိမ်ၵၼ် ပၼ်ႉပုတ်ႈ ၾုတ်းၵွၵ်ႉမႃး ၶူဝ်းၶူဝ်းယွင်ႈယွင်း ယူႉ၊ တူဝ်ငတႉ ၶင်ႈပေႈၵႂၢမ်းတူင်ႇ ၵႂၢမ်းၶိုင် လွင်သံႉဝူၼ်ႇ ထိုင် ၵဵဝ်ႉလွတ်ႉ သွတ်ႉသၢၼ်ၵူႉၵူႈတီႈယဝ်ႉ။

သၢင်ႁဝ်းႁူႁၼ် ႁူပ်ႈၸႃး ၶႃမ်ႉၸႃး လီလီထိုင် ၶိုင်ႈတူလ်းမူဝ်ႈလဵဝ်ၵေႃႈ တူလ်းငလႈ တေႁၼ်ႁူပ်ႈထၢတ်ႈ ၶႃမ်ႉထၢတ်ႈ ပရမတ်ႈပဵၼ်လူယွင်ႈယွင်း- သံႉဝႃႈၵူႉ ၶင်ႈ ၵျွင်ႇယူၵ်းတူလ်း တီႈလွင်ၵေႃႈ လူဝ်ႉႁူ ႁူပ်ႈၶႃမ်ႉ ပဵၼ်လူ ၵွၼ်တၢင်းလူၼ်ၶၼ်ႉ၊ တူလ်းၵေႃႈပဵၼ်လူ ၵႂၢမ်ႉ တူလ်းၵေႃႈပဵၼ်လူၵူင်ႈ- ပေႈတူလ်း တေမီးၵၸုဝ်း သၢင် ? ၵိုင်ႇၵၢင်ႇလွမ်ႉငတႉ ႁၢင်ႈတေႁိုင်လွမ်းလၢင် ႁိူဝ်း ၶေႃႈၶၼ်ႉယူႉ။ ႁွၵ်းၵႃႈပေႈၵႂၢမ်းႁၼ်ပဵၼ်လူ- ၵႂၢမ်းႁူသယႃႉ ဝ ၵၼ်ငၶပၼ်ယူႉမူဝ်ႈလဵဝ်ထိုင် ႁွၵ်းတေပဵၼ်လွင်မိုင်ၵိုမ် တိုမ်း- လွင်လိုမ်းၸႃး ၵႂၢမ်းၼႄၶၼ်လွင်ႁႃးယၢင်း တူဝ်ႉငလႉ သွၵ်ႈတဝ်ႁႃၸႃးယူႉၵႂၢမ်းၶၶၼ်တူဝ်ႉၶူၼ်ႉဝူၼ်ႇလွမ်းပထဝီႉ ၵႃႉပေး- တေႉဝေႃး- ဝႃႉယေႃး- ၵၼ်လွင်ပဵၼ်ၵၼ် လွင်- ၾႆးၸိတ်းၵသျၢင်း ၾႆးပဵၼ်ၵၸုဝ်း ၶဝ်ပိုင်ႈၵိင်ၾႆ ၵုမ်ႉ ပဵၼ်ၼွၵ်ႈဝူၼ်ႉ ၶူၼ်ႉၶိုၼ်ႈ ၶူၼ်ႉလူင်းယူႉႁွၵ်းၵိုဝ်ႈ။ တူလ်း ပဵၼ်လူၶၼ်ႇ ၸိတ်းႁွၵ်ႈသတိယွင်ႉ သမႃႉထိၵိုမ်း- ပလႃႉလၵ်ႉ ၵွၵ်ႉမႃးလၵ်းငၾေၶၼ်ထိုင် ႁူပ်ႈၶႃမ်ႉ- ပိပသၶေႃႉ

လှၢၶၼ်ႇ မၢၵ်ႇလှၢၶၼ်ႇ ထင်ႇတႅပ်းပၢတ်ႈၵၢယူႇႁူၽိတ်ႈယုမ်ႇ ၽိတ်ႈတွင်းၽိတ်ႈယဝ်ႉ။ တႅပ်းၵၢၼ်ဝႆႉၶွႆႈၵေႃႉဝေႃးႁႃႇ ရၵ်ႈ– ၵမ်ႇလႆႈတႅပ်းသင်– မိူၼ်ၶၵ်ႇလႅင်းမႃး လပ်း သိင်ႇပႆႈၶၼွႆႈၶင်ႇၵဝ်ႇ။

☆ ၵူၼ်းဝူၼ်ႉတြႃး၊ ၵူၼ်းၶူၼ်ႉတြႃး၊ ☆ ၵူၼ်းၽိုၵ်း တြႃး၊ ၵူၼ်းႁၢတြႃး၊ ☆ ၵူၼ်းတူလုၵ်းတြႃး၊ ၵူၼ်းပွႆႉတြႃး၊ ☆ ၵူၼ်းႁၢၼ်တြႃး၊ ၵူၼ်းလႆႈတြႃး။

ၶွႆႈၵႃႈဝႃႈမႃး ၶိူဝ်းလိူဝ်းၶွႆႈ ၶွႆႈလွႆႉလွမ်းလီလီ သွင် ၵေႃႉ သွင်ၵေႃႉ ႁႂ်ႉမိူၼ်ၵၼ် ၵိတ်းၵိတ်း– ထဝ်ႈၵဝ်ႇ ပၢၼ်ၵေႃႉလွႆႉ ? တူလုၵ်းလွႆႉထဝ်ႈၵဝ်ႇ ထင်ႇၶိုၼ်းႁူ ယႃႇပေ လႆႈပုၼ်ႈပိူၼ်ႈတၢင်ႇၵေႃႉလႃးလႃး။

☆ ၵူၼ်းဝူၼ်ႉတြႃး ၵၢၼ်ဝႆႉၶွႆႈ– ရပ်ႈပၼ်ၵၢၼ်လွႆႉ ၶၢမ်ႇပၼ်ၵၢၼ်လွႆႉ ရပ်ႈမီးလႆႈလုမ်း ၶၢမ်ႇမီးလႆႈ ပိုင် ၶဝ်ႁဵတ်းႁိုဝ်ပေႃႇမႃးပၼ်မႃး ၽွႆႉပၼ်ၵၢၼ်ၵျင်း ၽွႆႉပၼ်ၵၢၼ်ၵျဝ်း– ဝူၼ်ႉလွမ်း လႆႈၵၢၼ် သွၼ်ဝႆႉ တွင်းဝႆႉၶၼ်ႉ။

☆ ၵူၼ်းၶူၼ်ႉတြႃးၵေႃႈ ၶင်ႇၵႃႈသွၼ်ဝႆႉ လႆႈယဝ်ႉ ၵူဝ်လိုမ်း ႁွႆႈပေႃးတွင်းၵိုမ်းလပ်းသူပ်းလပ်းပၢၵ်ႇ ၵဝ်မၢၵ်ႇႁိုၼ် မႅတ်ႉထူဝ်ႇၵွၼ်ႇ ပွႆႇၶပ်ႉ ၶပ်ႉ

သွခ်ႉ့လွမ်းဂခ်– ကံ့ခခေ်တ်မ်ႈဧခ ထဂ်းဧယ
ဒူခ်ွ့ခ်ႈ ႁ္ႈလ်ႈကူမ်သူပ်း တွင်းကာဝ်လီလီ။

☆ ဂူခ်းဖိုဂ်းတြုးဧတ. ပူိခ်ႈၡ္ဍုးဓေုႈဂွု့ထွမ်ႉ၊
ပူိခ်သွခ်ဓေုႈဂုု့ခိုခ်ႈ တြုးပ်ခ်ကာခ်လှ်– ဖှ်
ဝုႈႁူိဝ်လ်ၢလ်ၢ မ်ၢဝ်.ခှ်းလှ် တ်မ်ႈဝ်.ခှ်းပပ်. ခပ်.
ကၢခ်ႉ့ဖိုဂ်းခ်ႈဖိုဂ်းၡ္ဍုး ဖိုဂ်းလာတ်ႈဍုံးတြုး၊

☆ ဂူခ်းၡု့တြုးဓေုႈ ထွမ်ႉ့ခၢဝ်ႉ့ငၢဝ်း ထဝ်ႈတြုး
မီးတၢင်းလှ် တံးလှ် ဍုု့ၡုထွမ်ႉ့ၡုသွခ် ၡုတွင်း
ၡုကုပ်ႉ့ဂုမ်ခ်ႈဒူခ်ွ ဂူခ်ွလူလ်ႈ ကာခ်လှ်တေလှ်ႈ–
ကာခ်လှ်တေဖိတ်း ၡုခိုူဝ်တူဝ်ပူိခ်ႈတူဝ်ၡဝ်း–ၡု
ထံၢ ၡုယွခ်း ၡုခွခ်းတူိင်ႉ့ပၢင်ႉ့ ထၢင်ႉ့လွမ်း
လံၢးလွမ်း ခှ်ႈလုးတြုးသဓေးလ်တ်ႈလ်တ်ႈ။

☆ ဂူခ်းတူလ်းတြုး– ကာခ်လှ်ပ်ခ်ပလာတ်ႈ ကာခ်လှ်
ပ်ခ် ပရမၢဘ်ႈ– ယံၢးမူိဝ်ႈ ဘုႉ့ရုံ့ တုမ်ွ့ဓေုႉ့
ဓလုႉ့မုး တြုးပိခ်ႁူိဝ်ဝ်. တူလ်းလှ် တူလ်းကုႉ့
ရုံ့ တူလ်းကၡွင်းကၡုဝ်း ႁ္ႈပေုးၡူထဂ်းရပ်ႈ ႁူ
ထဂ်းခဓၢမ်ႉ့လီလီ။

☆ ဂူခ်းပှ်.တြုး– ခဓင်ႉ့ႁူိဝ် လှ်ပေုးဧတကံ့ဓေၢတ်ႉ့
ကံ့ယၢခ် တီႈကုႉ့ရုံ့တြုး ပှ်.ပုးယုႉ့ႁ္ႈပ်ခ်
ကုတ်.ထိလ်.ထ– လှ်ဖူှ်ွလှ်ပိဝ် ပှ်.လူလွမ်လွမ်း
တူလ်းရပ်ႈခဓၢမ်ႉ့ ႁ္ႈလ်င်ႈလီလီ။

☆ ဂူၶင်းႁၶ်တြူး– ႁၶ်သယႃ႕ဝရိပ်ႈၶေမ်ႇ ႁၶ် မိူဝ်ႈရိပ်ႈၶေမ်ႇပၼ်ၶ် ရိပ်ႈၶေမ်ႇလု ႁူလၼ်င်ႈ လၵ်း ဧၸလႅဝ်ႈကၶ် ၶဝ့်ပၼ်ၶ်ကဂုသူလ်ႇ လူဝ်ႇဧပႇ လူဝ်ႇ ဝၢင်း– တၢင်းလီဂုသူလ်ႇလိူဝ်းၶ့် လီႁၵ်တ်းလီပွင် ၶင်ႇႁိူဝ်ပေႃးတေထိုင်ထွင် မၢၵ်ႈလႃၢၶ်ႇ ၸူလ်ႇ လႃၢၶ်ႇၶၶ်ႉ– ကဝ်လၵ်ႉၶၶေႃႇလႃၢၶ်ႇ ပွ်ႉႁၶ် ကၶိလ်ႉလ တုၵ်ႉၶ ကၶတ္တေႃ လီလီ ငံၢးငံၢး။

☆ ဂူၶင်းလႅဝ်ႈတြူး–မီးသုတမယလႃၢၶ်ႇ၊ လိၶ်ႇတႃ႕ မယလႃၢၶ်ႇ၊ႁူမၢၶ်ႇႁၶ်မၢၶ်ႇယထႃ႕ၸူႇတလႅဝ်ႈ ပရိယတ္တိ သႃ႕သၶေႃႇ ပိူင် ႞ မီးယႃ႕ဝၶေႃႇ မယလႃၢၶ်ႇ ႁၶ်လၵ်ႉၶၶေႃႇသံၢယိူင်ႈ လႅဝ်ႈပတိ ပၢၵ်ႈ သႃ႕သၶေႃႇ ပိူင် ႞ ပၼ်ၶ်မၢၵ်ႈလႃၢၶ်ႇ ၸူလ်ႇလႃၢၶ်ႇ ႁၶ်ထိုင်ၶိပွၶ်ႇသုတ်းယၼ်ၶ် လႅဝ်ႈ ပတိဝေႇထ သႃ႕သၶေႃႇ ပိူင် ႞ သႃ႕သၶေႃႇ သံၢပိူင် ႁိူဝ်ႈႁိူင်းပိူင်းထွင်ႇတႃ႕သေႇဧလႈ လင်ႇ ဝႃ႕ႈ သႃ႕သၶေႃႇငဝ်းလၼ်င်း ႁိူဝ်ႈပိူင်းႁၼ်င်း ထွင်ႇ မၢပ်ႈ၊ လီးတံကဝိလ်ႃ႕ ပွင်ႇပၼ်ဝ်ႁူ႕ ပင်းလၼ်ဝ်၊ တၶ်ႄ႕ႁၼ်င်ႈသုတ်းႁႃ–လၼ်င်းထိုင်ၶိပွၢၶ်းၸေႃတ်ႇ ဂၢင်းတႃၶေမ်ႇရိပ်ႈၶဝ့်ယဝ်ႉ။

ႁူဝ်ႈပေႃးႁူႁၶ်လွမ်း ပုတ်ႉထဝႃ႕တ လီလီ ငံၢးငံၢး ယံၢးလၼ်ဝ် ႁဝ်းလူဝ်ႇကွၶ်ဂၶ် ၸိူၵ်းတြူး ႁႃတြူး

ၶူၼ်ႇတြႃး ဝူၼ်ႇတြႃး တူၺ်းတြႃး ပိူၼ်ႈတြႃး ႁၼ်သၾေႇဝ ထမ္မတြႃး လူဝ်ႇမီးပၺႃႇ ၾိုၵ်းႁႃ–ၶူၼ်ႇ–ဝူၼ်ႇ–တူၺ်း– ပိူၼ်ႈ ႁၼ် ၵႅတ်းၶၼ် လၢင်ႇပိၼ်သုတမယပႃၼ်ႇ ထိၼ်ႇတႃႇ မယပႃၼ်ႇ ၾေႇဝၶႄႇမယပႃၼ်ႇ မုင်ႈလႅင်ႈပွင်ႇလႅင်း ၵႅင်းယႅၼ်ႇယဝ်ႉ လၢင်ႇတေလႆႈ မၢၵ်ႈပႃၼ်ႇ ၽူလ်ႇပႃၼ်ႇ ၶဝ်ပႂ်ၼ်ႇသၼ်းတိသုၶ ၵသၢင်ႇၶတထၢတ်ႈယဝ်ႉ။

လၢႆးသတိပထၢၼ်ႇ သီႇပိူင်

၁။ ၵႃႇယၶၼုပသာၶႄႇ သတိပထၢၼ်ႇ– ႁူႉလၢၵ်း ႁၼ်ထိုင် ႁုပ်ႈတြႃးလီလီ၊

၂။ ဝေႇတၶႄႇ ၶၼုပသာၶႄႇ သတိပထၢၼ်ႇ– ႁူႉလၢၵ်း ႁၼ်ထိုင် ဝေႇတၶႄႇတြႃးလီလီ၊

၃။ ၸိတ်ႉတႃႇၶၼုပသာၶႄႇ သတိပထၢၼ်ႇ– ႁူႉလၢၵ်း ႁၼ်ထိုင် ၸိုၵ်ႇၵၼ်လွမ်ႈႁူ ၵႃႇၸိုႇလီလီ၊

၄။ ထမ်ႇမႃႇၶၼုပသာၶႄႇ သတိပထၢၼ်ႇ– ႁူႉလၢၵ်း ႁၼ်ထိုင် ႁုပ်ႈ–ဝေႇတၶႄႇ– ၸိုႇ–တၢင်းသၢမ်ပိုင်ယဝ်ႉလီ၊

လႃး ႑ သံႉဝႃႈ ထိတ်ႉ ၶေႇတသိတ်ႉ ရပ်ႈ

၁။ ပေႃးႁူလၵ်းႁၢၼ်ထိုင်ရပ်ႈ- ပဵၼ်ၵႃႇယၢၼုပသႃၶႃႇ သတိပထႃၼ်ႇ။

၂။ ပေႃးႁူလၵ်း ႁၢၼ်ထိုင် ၶေႇတသိတ်ႉ- ပဵၼ်ဝေႇတ ၶႃႇ ၶုပသႃၶႃႇသတိပထႃၼ်ႇ။

၃။ ပေႃးႁူလၵ်းႁၢၼ်ထိုင် ထိတ်ႉ- ပဵၼ်ထိတ်ႉတႃႇ ၶုပသႃၶႃႇ သတိပထႃၼ်ႇ။

၄။ ပေႃးႁူလၵ်းႁၢၼ်ထိုင် ထိတ်ႉ ၶေႇတသိတ်ႉ ရပ်ႈ- တင်းသံႃပိူင်- ပဵၼ်ထံႇမႃႇၶုပသႃၶႃႇ သတိပ ထႃၼ်ႇ။

ရပ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၶႅ် ငဝ်ႈပိူဝ်လူင်မၢၼ်း မီးၽူႇတရပ်ႈသီႇပိူင်

လိၼ်ၶႅံယႅ်းလူမ်း မိူၼ်ၶင်ႇၵၢၼ်ဧၶမေႃးၶႅင်းပပ်ႉ ၶႅ် တီႈၶႃႈလိၵ်ႈ (၃၄) လၵ်ႉၶၶႃႇလိၼ် ပဵၼ်ႁိုဝ် ဝႅ် လၵ်ႉၶၶႃႇ ၶႅံ ယႅ်း လူမ်း ပဵၼ်ႁိုဝ်ဝႅ် တူလ်ႈႁူၺ်ႈပေႃး ႁူလိၵ်ႈလိၵ်ႈ လင်ႇၵႂ်ႈပွ်ႉ ၽႃႇဝၶႃႇတူလ်းရပ်ႈတ။

ဝေႇတၶႃႇ ၵၢၼ်ဝႃႈၶႅ်- ယႃႇပေထႃင်ႇပဵၼ် ၵၢၼ်ၵူၼ်ႉၶိုၼ်ႈ ၶၼ်တ်းၶႃႈၶူမ်းၵႃးလိူဝ်းၶႅ်ႉၵႂ်း၊

တႃင်းတႃ ပေႃးႁႃင်ႈ မႃးလေႃႇတႃသုၵ်- လွ်တႃ ၶႃႇ ႁၢၼ်ၵံးလိၵ်၊

တၢင်းႁူ– ပေႈသိူင်မႈလေႈႁူသိူ– လိုၵ်ႁူၶၢႉငိၶၼ်း
ဂံႈလိူဝ်၊

ၵၢၼ်ၶၢႉႁၢၼ် ၶၢႉငိၶၼ်း ၶၢႉၶုမ် ၶၢႉလိူမ်ႉ
ၶၢႉတိုဝ်ႉ ၶၢႉႁူ လိုဝ်းၶၼ်ႇ– ႁူင်ႉဝေႉတၶေႉလွၼ်ႉလွၼ်ႉ
ယဝ်ႇ၊ ၵတ်းမ်ႈ မႈလေႈတီႈတူဝ်ၵေႈ ၵႈလ်ႈၶၢႉၵၢတ်း
ၶၢႉမ်ႈယဝ်ႉ တူလ်းႁူႈႁူႁၢၼ်လိူင်ႈလိူင်းလီလီတ။

လိုၵ်ၵၢၼ်ဝႈၶၼ်ႇ လိုတႁၢၼ် လိုႁူငိၶၼ်း လိုၶုႈလင်
ၶုမ် လိုလိၶၼ်ႇလိူမ်ႉႁူ လိုတူဝ်တိုဝ်ႉႁူ လိုမၶေႈ ဝူၶၼ်ႉႁူ
လွမ်း– လင်ႉဝႈလိုႁၢၼ် ငိၶၼ်းၶုမ် လိူမ်ႉတိုဝ်ႉႁူ– လို
တႁၢၼ် လိုမၶေႈႁူလွမ်း၊ လိုႁူငိၶၼ်း လိုမၶေႈႁူလွမ်း
ၼံႉပႈလူမ်းၶိ–လီလ၊ လိုႁူငိၶၼ်းသိူင် လိုမၶေႈႁူဝႈ
လိုႁူငိၶၼ်းသိူင်ယဝ်ႉ၊ သိူင်ၵေႈပရမတ်ႈ၊ လိုငိၶၼ်း လိုႁူ
ၵေႈပရမတ်ႈ၊ ပေႈႁူ ႁၢၼ်လိူင်ႈ လိူင်းလွမ်းလိုဝ်ႉၶၼ်ႇ–
လင်ႉႁူင်ႉလုၶၼ်ႉ ႁၢၼ်ရုပ်ႈၶေမ်ႉပရမတ်ႈယဝ်ႉ။

ပေႈႁူရုပ်ႈ ဝေႉတၶေႉ လို တၢင်းသံပိုင်ယီလီ
ၵံႉၶၶေၼ် လိတ်ႉလေႉတသိတ်ႉ ရုပ်ႈ ၼံႉၶၶေၼ်ႁူႁၢၼ်ရုပ်ႈ
ၶေမ်ႉသွင်ပိုင်လီလီ ၶၼ်ႇပိၼ်လႆးၵၢၼ်သတိပၒၢၼ်ႉ ဂံႈ
လိူဝ်ယဝ်ႇ၊ ဂွႈၵႈ သတိပၒၢၼ်ႉ သီႉပိုင်ၶၼ်ႇ ပေႈႁူႁၢၼ်
ပိုင်ႇၵေႈ မိုၼ်တၢင်းႁူႁၢၼ်လ်ႈတၢင်းသီႉပိုင်ယဝ်ႇ။

ပပ်ႉသၵေႉဝမွၶၼ်းၸၢမ်း သုတ်းတီႈၶၼ်ႈယဝ်ႇ။

တၢင်းၼႄးတၢမ်ႈ

ပပ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်တေၵႂၵ်ႇမႃးထိုင်ႈ–

၁။ ယဵၼ်ႇၼၢင်ႈမိူင်းတႆးၵိူဝ်ႈၵိူင်းဝႆး၊

၂။ ၶၢဝ်းတၢင်းပၢၼ်မႂ်ႇ မိူဝ်းၼႃႈ၊

၃။ ၵၢပ်ႇပွတ်းၼေႈ ၵွႆၢးၵပ်းထုၵ်ႇ၊

★ ယဵၼ်ႇၼၢင်ႈမိူင်းတႆး– ပႃးလႂ်ႈတၵ်ႉၵၼ် သင်ႇ ၵၼ်ၶၼ်ႈၵၼ်လႂ်ႈယူႇလႂ်ႈသဝ်းၼေႈ ဝႆႈႁဵတ်း ႁဵတ်းသင်ႇၶႃႇ ၶၢႇသိၼ်လူႇမၵ်ႇလူႇသွမ်းႁူမ်း ငိၼ်းတၢင်းလူႇ ပိႈၼွင်ႉပွႆးၶၢႇသၢင်ႇ ပၢင်ႇၼၵ်ႇ မင်ႇၵလႃႇ ၵူႈပိူင်ပိူင် လိၵ်ႈယၢတ်ႇၶႆႉ သူင်ႇ မိတ်ႇလိူၺ်ႈ လိူဝ်းၶႆႉ။

★ ၶၢဝ်းတၢင်းပၢၼ်မႂ်ႇ– လွမ်းၶဝ်ႇၵႂၼ်ႇႁၢႆးလႆႈ ယိင်း– မိူဝ်ႈလိဝ်ထုၵ်ႇလိူၺ်ႈၶၼ်ဝႆႉၵူႈၵေႃႉ ၼိူဝ်း တႆးႁဵၼ်းပိၼ်တႆး လိၵ်ႈတႆးႁဵၼ်ႈမေႃၵူႈၵေႃႉ ၼေႈ လႂ်ႈၶေႃႇသႃႇ သႃႇသၼႃႇၵေႃႈ– ပွင်ႇလႆႈၵူႈ ၵေႃႉမေႃၵပ်းသိူပ်ႇၼူႈယႆႇၵူၼ်းထဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ ႁႁၢၼ်း ႁူလွၼ်ႉၵၼ်ႁဵတ်း ပုတ်ႉထ။

★ ၵၢပ်ႇပွတ်းၼေႈ ၵွႆၢးၵပ်းထုၵ်ႇ– ၶႆႉၵေႃႈၶိူဝ်း ယေႈၶေႃႈယေႈၵႂၢမ်း– ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းမၼ်ႈလိ ၶႃႇၼေႈ ပိူၼ်ႈတၢင်ႇၵေႃႉ ပေႃးၵႃႇလၢင်ႈ တွပ်ႇ လၢင်ႈထိင်– ၶၢၼ်သိင်ဝႃႈ ၵေႃႈၵေႃႈ ၵေႃႈ လိူၺ်ႈ၁ႃႈလိူၺ်ႈ လိူၺ်ႈယဝ်ႉၶႆယူႇ။